الجزء ٢٠ الحزب ٣٩

۞ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوۡمِهِۦٓ إِلَّآ أَن قَالُوٓاْ أَخۡرِجُوٓاْ ءَالَ
لُوطٖ مِّن قَرۡيَتِكُمۡۖ إِنَّهُمۡ أُنَاسٞ يَتَطَهَّرُونَ ٥٦ فَأَنجَيۡنَٰهُ
وَأَهۡلَهُۥٓ إِلَّا ٱمۡرَأَتَهُۥ قَدَّرۡنَٰهَا مِنَ ٱلۡغَٰبِرِينَ ٥٧ وَأَمۡطَرۡنَا
عَلَيۡهِم مَّطَرٗاۖ فَسَآءَ مَطَرُ ٱلۡمُنذَرِينَ ٥٨ قُلِ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ
وَسَلَٰمٌ عَلَىٰ عِبَادِهِ ٱلَّذِينَ ٱصۡطَفَىٰٓۗ ءَآللَّهُ خَيۡرٌ أَمَّا يُشۡرِكُونَ
٥٩ أَمَّنۡ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ وَأَنزَلَ لَكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ
مَآءٗ فَأَنۢبَتۡنَا بِهِۦ حَدَآئِقَ ذَاتَ بَهۡجَةٖ مَّا كَانَ لَكُمۡ أَن
تُنۢبِتُواْ شَجَرَهَآۗ أَءِلَٰهٞ مَّعَ ٱللَّهِۚ بَلۡ هُمۡ قَوۡمٞ يَعۡدِلُونَ ٦٠
أَمَّن جَعَلَ ٱلۡأَرۡضَ قَرَارٗا وَجَعَلَ خِلَٰلَهَآ أَنۡهَٰرٗا وَجَعَلَ
لَهَا رَوَٰسِيَ وَجَعَلَ بَيۡنَ ٱلۡبَحۡرَيۡنِ حَاجِزًاۗ أَءِلَٰهٞ مَّعَ ٱللَّهِۚ
بَلۡ أَكۡثَرُهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ٦١ أَمَّن يُجِيبُ ٱلۡمُضۡطَرَّ إِذَا
دَعَاهُ وَيَكۡشِفُ ٱلسُّوٓءَ وَيَجۡعَلُكُمۡ خُلَفَآءَ ٱلۡأَرۡضِۗ
أَءِلَٰهٞ مَّعَ ٱللَّهِۚ قَلِيلٗا مَّا تَذَكَّرُونَ ٦٢ أَمَّن يَهۡدِيكُمۡ فِي
ظُلُمَٰتِ ٱلۡبَرِّ وَٱلۡبَحۡرِ وَمَن يُرۡسِلُ ٱلرِّيَٰحَ بُشۡرَۢا بَيۡنَ يَدَيۡ
رَحۡمَتِهِۦٓۗ أَءِلَٰهٞ مَّعَ ٱللَّهِۚ تَعَٰلَى ٱللَّهُ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ٦٣

(56) Mirëpo ai nuk mori përgjigje tjetër prej popullit të vet, veçse: “Dëbojeni sojin e Lutit prej vendbanimit tuaj, meqë ata janë njerëz që dëshirojnë të jenë të pastër prej veprave të ndyra e të pista!” Ata e thanë këtë me ironi dhe përqeshje ndaj tij dhe ndaj atyre që nuk e bënin këtë veprim të turpshëm, duke e kundërshtuar një gjë të tillë.

(57) Ne e shpëtuam atë dhe familjen e tij, përveç bashkëshortes, për të cilën Ne vendosëm që ajo të mbetej me ata që do të ndëshkoheshin, në mënyrë që edhe ajo të shkatërrohej.

(58) Pastaj mbi ta lëshuam nga qielli një shi gurësh. Sa i keq ishte ai shi shkatërrimtar, për ata që u lajmëruan rreth këtij dënimi dhe që nuk ndryshuan!

(59) Thuaj, o Profet: “Falënderuar qoftë Allahu për mirësitë e Tij! Siguria e Tij qoftë ndaj ndjekësve të profetëve që Ai i ka zgjedhur për të pranuar Mesazhin e Tij, duke i shpëtuar prej dënimit me të cilin ndëshkoi popullin e Salihut dhe popullin e Lutit! Mos vallë, keni dyshime se Allahu, i Vetmi që e meriton adhurimin dhe i Vetmi në Dorën e të Cilit është sundimi i gjithçkaje, është më i mirë se idhujt që adhurojnë idhujtarët dhe që, në të vërtetë, nuk mund të zotërojnë as dobi dhe as dëm?!

(60) E kush tjetër, përveç Tij, i krijoi qiejt dhe tokën, pa një shembull të mëparshëm?! Kush lëshon për ju, o njerëz, ujin e shiut prej qiellit, duke bërë që prej tij të shpërthejnë kopshte e lulishte të bukura, ndërkohë që ju nuk keni mundësi t’i bëni bimët të mbijnë? Pra, akoma mendoni se mund të ketë zot tjetër krahas Allahut?! Jo, por, në të vërtetë, ata janë njerëz që i shmangen të vërtetës, duke bërë padrejtësi, përmes barazimin që i bëjnë Krijuesit të Vërtetë me krijesat e Tij.

(61) E kush tjetër, përveç Tij, e bëri tokën të qëndrueshme, ku të ketë lumenj të rrjedhshëm, që të ketë male të fiksuara, dhe mes ujërave të ëmbla e të kripura të ketë një ndarje, që të mos përzihen?! Pra, akoma mendoni se mund të ketë zot tjetër, krahas Allahut?! Jo, por, në të vërtetë, shumica e tyre janë njerëz që nuk e njohin Madhështinë e Allahut, pasi, nëse do ta njihnin Atë, nuk do ta kishin barazuar Krijuesin e Vërtetë me krijesat e Tij, në këtë mënyrë të padrejtë.

(62) E kush tjetër, përveç Tij, i përgjigjet atij që është në nevojë, kur ai lutet për shpëtim. Kush tjetër ia largon atij të keqen që i ka rënë, si sëmundje, skamje e fatkeqësi, si dhe ju bën zëvendësues në tokë, duke ju bërë pasues të njëri-tjetrit brez pas brezi?! Pra, akoma mendoni se mund të ketë zot tjetër, krahas Allahut?! Jo, por, në të vërtetë, ju po nxirrni pak mësime dhe po përfitoni pak këshilla prej këtyre.

(63) E kush tjetër, përveç Tij, ju udhëzon nëpër errësirat e tokës dhe errësirat e detit, duke ju mundësuar orientimin, nëpërmjet shenjave dhe yjeve?! Kush tjetër, përveç Tij, i dërgon për ju erërat përgëzuese në prag të shiut, si mëshirë e Zotit për robërit e Vet?! Pra, akoma mendoni se mund të ketë zot tjetër, krahas Allahut?! I Pastër e i Lartësuar është Allahu, prej çdo mangësie dhe çdo të mete që ia mveshin Atij, duke bërë idhujtari me barazimin që i bëjnë Krijuesit të Vërtetë me krijesat e Tij, në mënyrë të padrejtë.

Mësime nga ajetet:

- Kthimi i ndjekësve të së kotës tek ashpërsia dhe arroganca, pasi ata i ka mposhtur argumenti i së vërtetës.
- Lidhja bashkëshortore në botën tjetër nuk do të ketë asnjë dobi, nëse nuk ekziston lidhja e besimit mes çiftit.
- Gdhendja e Akides *(bazave të besimit)* së Njëshmërisë së Allahut, nëpërmjet përkujtimit të mirësive të Allahut.
- Çdokush që është në vështirësi dhe nevojë, qoftë ai besimtar apo jobesimtar, Allahu ka premtuar se do t’i përgjigjet, nëse ai i lutet.

أَمَّن يَبۡدَؤُاْ ٱلۡخَلۡقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ وَمَن يَرۡزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِۗ
أَءِلَٰهٞ مَّعَ ٱللَّهِۚ قُلۡ هَاتُواْ بُرۡهَٰنَكُمۡ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ٦٤ قُل
لَّا يَعۡلَمُ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ ٱلۡغَيۡبَ إِلَّا ٱللَّهُۚ وَمَا يَشۡعُرُونَ
أَيَّانَ يُبۡعَثُونَ ٦٥ بَلِ ٱدَّٰرَكَ عِلۡمُهُمۡ فِي ٱلۡأٓخِرَةِۚ بَلۡ هُمۡ فِي
شَكّٖ مِّنۡهَاۖ بَلۡ هُم مِّنۡهَا عَمُونَ ٦٦ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَءِذَا
كُنَّا تُرَٰبٗا وَءَابَآؤُنَآ أَئِنَّا لَمُخۡرَجُونَ ٦٧ لَقَدۡ وُعِدۡنَا هَٰذَا
نَحۡنُ وَءَابَآؤُنَا مِن قَبۡلُ إِنۡ هَٰذَآ إِلَّآ أَسَٰطِيرُ ٱلۡأَوَّلِينَ ٦٨
قُلۡ سِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَٱنظُرُواْ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلۡمُجۡرِمِينَ
٦٩ وَلَا تَحۡزَنۡ عَلَيۡهِمۡ وَلَا تَكُن فِي ضَيۡقٖ مِّمَّا يَمۡكُرُونَ ٧٠
وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلۡوَعۡدُ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ٧١ قُلۡ عَسَىٰٓ
أَن يَكُونَ رَدِفَ لَكُم بَعۡضُ ٱلَّذِي تَسۡتَعۡجِلُونَ ٧٢ وَإِنَّ رَبَّكَ
لَذُو فَضۡلٍ عَلَى ٱلنَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَهُمۡ لَا يَشۡكُرُونَ ٧٣ وَإِنَّ
رَبَّكَ لَيَعۡلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمۡ وَمَا يُعۡلِنُونَ ٧٤ وَمَا مِنۡ غَآئِبَةٖ
فِي ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِ إِلَّا فِي كِتَٰبٖ مُّبِينٍ ٧٥ إِنَّ هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانَ
يَقُصُّ عَلَىٰ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ أَكۡثَرَ ٱلَّذِي هُمۡ فِيهِ يَخۡتَلِفُونَ ٧٦

64 E kush tjetër, përveç Tij, e fillon krijimin në barkun e nënës, fazë pas faze, pastaj e përsërit atë?! Kush tjetër, përveç Tij, ju furnizon nga qielli, duke ju lëshuar shiun?! Kush tjetër, përveç Tij, ju furnizon nga toka, nëpërmjet bimëve që mbijnë prej saj?! Pra, akoma mendoni se mund të ketë zot tjetër, krahas Allahut?!" Thuaju, o Profet: "Sillni, pra, argumentet tuaja dhe vërtetojeni se idhujt tuaj, që ia keni mveshur Atij, mund t'i bëjnë këto, nëse jeni vërtet të sinqertë në atë që pretendoni!"

65 Thuaju, o Profet, atyre që pyesin se kur do të bëhet Kiameti *(Ringjallja)*: "Askush nuk e di Gajbin *(të fshehtat e Zotit)*, qoftë në qiej, siç janë engjëjt, apo qoftë në tokë, siç janë xhindet e njerëzit, përveç Allahut. Ai është i Vetmi që e di atë. Madje, edhe nëse do të bashkohej e gjithë dija e atyre që ndodhen në qiej dhe në tokë, përsëri nuk do ta dinin se kur *(do të jetë Ora e Kiametit që)* do të ringjallen".

66 Kjo mosdije do t'i ndjekë ata, deri në momentin kur të shikojnë papritur me sytë e tyre jetën tjetër. Megjithatë ata akoma vazhdojnë të jenë në dyshim, nëse do të ketë apo jo jetë tjetër. Ata vazhdojnë të jenë të verbër në lidhje me këtë, duke mos i parë argumentet që dëshmojnë për vërtetësinë e saj.

67 Ata që e mohuan ringjalljen, thanë: "Vallë, pasi të kemi vdekur dhe të jemi kthyer në pluhur, ne dhe baballarët tanë të hershëm, paskemi për t'u ringjallur përsëri?!

68 Kjo na është premtuar edhe më herët, neve dhe baballarëve tanë, mirëpo nuk ishte gjë tjetër, vetëm se një mitologji dhe gënjeshtër e të parëve tanë, të cilat ata i patën shkruar në librat e tyre".

69 Thuaju, o Profet, atyre që e mohojnë Fuqinë e Allahut për t'i ringjallur dhe për t'i marrë në llogari njerëzit: "Udhëtoni në cilin drejtim të dëshironi në tokë dhe shikoni me vëmendje, duke medituar se si ka qenë përfundimi i atyre që ishin kriminelë dhe mohues të profetëve, të cilët i thërrisnin ata, për të besuar Allahun dhe Ditën e Llogarisë! Ne i shkatërruam të gjithë, për shkak të mohimit të tyre".

70 Dhe pastaj mos mërzit për refuzimin e tyre dhe as mos u ngushto shpirtërisht, për shkak të komploteve që ata bëjnë, pasi të mjafton Allahu si Ndihmës kundër tyre!

71 Ata thanë: "Kur, pra, paska për të *(na)* ndodhur *(edhe neve)* ai ndëshkim *(që u pati ndodhur popujve të tjerë),* që ju po na paralajmëroni*(për shkak të mohimit tonë)*, nëse jeni të sinqertë në atë që pretendoni?!"

72 Thuaju, o Profet: "Së shpejti do t'ju vijë diçka prej asaj që ju po kërkoni t'ju vijë sa më parë".

73 Zoti yt, o Profet, në të vërtetë, është Bamirës i Madh ndaj njerëzve. Pikërisht për këtë ua shtyn atyre afatin, duke mos ua përshpejtuar dënimin shfarosës, për shkak të mohimin dhe mëkateve të tyre. Mirëpo shumica e njerëzve nuk i janë mirënjohës për këtë mundësi që Ai u jep.

74 Zoti yt, o Profet, e di shumë mirë gjithçka që fshehin zemrat e robërve të Vet dhe gjithçka që ata e publikojnë, duke mos iu fshehur Atij asgjë.

75 Madje nuk ekziston diçka e fshehur, qoftë në qiej e qoftë në tokë, që të mos jetë e shkruar *(deri në detaje)* në Librin e Qartë, Leuhin Mahfudh *(Libri i Ruajtur)*.

76 Ky Kuran që i është zbritur Muhamedit *(përmend shumë gjëra prej atyre që janë në të dhe)* u tregon bijve të Izraelit shumë prej ndodhive rreth të cilave ata vazhdojnë të jenë në kundërshti, duke u nxjerrë në pah shtrembërimet që ata kanë bërë në to *(ky është argument i mjaftueshëm për idhujtarët e Mekës dhe bijtë e Izraelit, se ky Kuran është zbritje prej Allahut të Gjithëdijshëm)*.

Mësime nga ajetet:

- Dija e Gajbit *(të fshehtave të Zotit)* është specifikë vetëm e Allahut, kështu që kush pretendon se di diçka prej tij, ka bërë kufër.
- Nxjerrja mësim prej popujve të mëparshëm, prej qëndrimeve dhe përfundimit të tyre, për të gjetur kështu rrugën e shpëtimit.
- Gjithëpërfshirja në Dijen e Allahut të veprimeve që bëjnë krijesat e Veta.
- Rregullimi që u bën Kurani shtrembërimeve që bijtë e Izraelit u kanë bërë librave të tyre qiellorë, është argument për vërtetësinë e Kuranit.

وَإِنَّهُۥ لَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ٧٧ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُم
بِحُكْمِهِۦ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْعَلِيمُ ٧٨ فَتَوَكَّلْ عَلَى ٱللَّهِ إِنَّكَ عَلَى
ٱلْحَقِّ ٱلْمُبِينِ ٧٩ إِنَّكَ لَا تُسْمِعُ ٱلْمَوْتَىٰ وَلَا تُسْمِعُ ٱلصُّمَّ ٱلدُّعَآءَ
إِذَا وَلَّوْا۟ مُدْبِرِينَ ٨٠ وَمَآ أَنتَ بِهَٰدِى ٱلْعُمْىِ عَن ضَلَٰلَتِهِمْ إِن
الحزب ٣٩ تُسْمِعُ إِلَّا مَن يُؤْمِنُ بِـَٔايَٰتِنَا فَهُم مُّسْلِمُونَ ٨١ ۞ وَإِذَا وَقَعَ
ٱلْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَآبَّةً مِّنَ ٱلْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ
ٱلنَّاسَ كَانُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا لَا يُوقِنُونَ ٨٢ وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِن كُلِّ أُمَّةٍ
فَوْجًا مِّمَّن يُكَذِّبُ بِـَٔايَٰتِنَا فَهُمْ يُوزَعُونَ ٨٣ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءُو قَالَ
أَكَذَّبْتُم بِـَٔايَٰتِى وَلَمْ تُحِيطُوا۟ بِهَا عِلْمًا أَمَّاذَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ
٨٤ وَوَقَعَ ٱلْقَوْلُ عَلَيْهِم بِمَا ظَلَمُوا۟ فَهُمْ لَا يَنطِقُونَ ٨٥ أَلَمْ
يَرَوْا۟ أَنَّا جَعَلْنَا ٱلَّيْلَ لِيَسْكُنُوا۟ فِيهِ وَٱلنَّهَارَ مُبْصِرًا إِنَّ فِى
ذَٰلِكَ لَـَٔايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ٨٦ وَيَوْمَ يُنفَخُ فِى ٱلصُّورِ فَفَزِعَ مَن
فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَن فِى ٱلْأَرْضِ إِلَّا مَن شَآءَ ٱللَّهُ وَكُلٌّ أَتَوْهُ
دَٰخِرِينَ ٨٧ وَتَرَى ٱلْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِىَ تَمُرُّ مَرَّ ٱلسَّحَابِ
صُنْعَ ٱللَّهِ ٱلَّذِىٓ أَتْقَنَ كُلَّ شَىْءٍ إِنَّهُۥ خَبِيرٌۢ بِمَا تَفْعَلُونَ ٨٨

77 Ai është udhëzim e mëshirë për ata që *(dëshirojnë të)* besojnë *(Allahun, engjëjt e Tij, Librat e Tij, profetët e Tij, Ditën e Gjykimit)* dhe që punojnë sipas asaj që gjendet në të.
78 Vërtetë që Zoti yt, o Profet, do të gjykojë mes njerëzve në Ditën e Gjykimit me Drejtësinë e Vet, për çdo gjë që ata kanë bërë, qofshin ata besimtarë apo jobesimtarë. Ai është i Plotfuqishmi që i mposht armiqtë e *(Rrugës së)* Vet dhe askush nuk mund t'i shpëtojë Atij. Ai është i Dituri që nuk mund të manipulohet, sado që mund të përngjajnë ai që është në të vërtetën, me atë që është në të kotën.
79 Prandaj mbështetu tek Allahu dhe kërko ndihmën e Tij për të gjitha çështjet e tua, pasi ti je në të vërtetën e qartë!
80 O i Dërguar! Ti nuk mund të bësh që të dëgjojnë të vdekurit, të cilëve u kanë vdekur zemrat për shkak të mohimit të Allahut. Dhe as nuk i bën dot që të dëgjojnë ata, të cilët Allahu i ka bërë të shurdhër ndaj së Vërtetës dhe thirrjes sate, për sa kohë që ata të kanë kthyer shpinën.
81 Gjithashtu, o Profet, nuk mund ta orientosh as atë që është i verbër e i ka mbyllur sytë përballë së vërtetës. Kështu që mos u mërzit për ta, duke e munduar veten. Të vërtetën do të mund ta bësh ta dëgjojë vetëm ai që i beson ajetet *(argumentet)* Tona. Vetëm ata i zbatojnë urdhrat e Allahut!
82 Kur t'u jetë afruar ajo kohë *(para Kiametit)* dhe Fjala *(Jonë e dhënë)* të bëhet realitet mbi ta, për shkak të mohimit, mëkateve dhe prishjes së tyre të madhe, Ne *(fillimisht)* do t'u nxjerrim një prej shenjave të mëdha të Kiametit. Kjo është dalja e një kafshe nga toka, e cila do t'u flasë atyre, duke u mundësuar të gjithëve të kuptojnë se njerëzit nuk janë të bindur, në lidhje me argumentet që Ne ia kemi shpallur Profetit Tonë, Muhamedit ﷺ.
83 Gjithashtu përkujto, o Profet, edhe Ditën kur do të tubojmë një grup prej udhëheqësve të gjithë popujve që kanë mohuar faktet Tona, duke u vënë në rresht, nga i pari e tek i fundit, për të shkuar drejt llogaridhënies.
84 Kështu, ata do të vazhdojnë të ecin, derisa të vijnë te vendi i Llogarisë, pastaj Allahu do t'u drejtohet atyre me përbuzje: "I mohuat porositë që Unë ju dhashë nëpërmjet të dërguarve të Mi, që t'ju tregonin për Njëshmërinë Time dhe Ditën e Llogarisë? I mohuat ato, pa pasur asnjë dije, apo i keni besuar?!"
85 Aty do të shohin se si premtimi i Allahut do të bëhet realitet mbi ta, për shkak të padrejtësisë që kanë bërë me mohimin e Allahut dhe të porosive të Tij. Ata nuk do mund të flasin dot asnjë fjalë, për të mbrojtur veten e tyre. - Duke qenë se jobesimtarët e mohonin ringalljen, Allahu u kujton atyre një fakt që tregon se ai është i mundur, siç është gjumi, i cili është i ngjashëm me vdekjen dhe zgjimi, i cili është i ngjashëm me ringjalljen. Allahu i Madhëruar thotë:
86 Por, a nuk e kanë parë ata që mohojnë ringjalljen, se si Ne ua kemi mundësuar natën të përshtatshme për t'u qetësuar në të, duke e bërë gjumin si një vdekje të përsëritshme?! Ndërsa ditën ua kemi bërë të përshtatshme për të parë, nëpërmjet ndriçimit të saj, duke i zgjuar përsëri, për t'u gjallëruar me aktivitetet e tyre. Vërtet që këtu *(në gjumin dhe zgjimin e tyre)* ekzistojnë argumente të qarta për njerëzit që *(dëshirojnë të)* besojnë në ringjalljen e botës tjetër.
87 Ditën kur engjëlli i caktuar t'i fryjë Bririt *(Sinjalit për t'u bërë Ringjallja)*, të gjithë ata që janë në qiej dhe në tokë do të dridhen nga tmerri, përveç atyre që Allahu i ka siguruar të mos ndiejnë frikë, si një vlerësim ndaj tyre. Të gjitha krijesat atë ditë do t'i vijnë Atij të bindur e të përulur.
88 Atë ditë do t'i shikosh malet dhe do të mendosh se ato janë të fiksuara e të palëvizshme, porse, në të vërtetë, ato do të shkulen dhe do të lëvizin, ashtu siç lëvizin retë. Ky do të jetë Vendimi i Allahut që do t'i bëjë edhe ato të lëvizin. Vërtet që Ai është i Mirëinformuar për çdo gjë që ju veproni. Atij nuk mund t'i fshihet asgjë prej veprave tuaja, për të cilat Ai do t'ju marrë në llogari në Ditën e Gjykimit.

Mësime nga ajetet:

- Rëndësia e mbështetjes tek Allahu. • Sigurimi i Profetit, duke sqaruar se ai ishte në të vërtetën e qartë.
- Udhëzimi i të tjerëve është në Dorën e Allahut dhe nuk ishte në dorën e as të Profetit.
- Gjumi është argument i vdekjes dhe zgjimi është argument i ringjalljes.

مَن جَآءَ بِٱلۡحَسَنَةِ فَلَهُۥ خَيۡرٞ مِّنۡهَا وَهُم مِّن فَزَعٖ يَوۡمَئِذٍ ءَامِنُونَ ٨٩
وَمَن جَآءَ بِٱلسَّيِّئَةِ فَكُبَّتۡ وُجُوهُهُمۡ فِي ٱلنَّارِ هَلۡ تُجۡزَوۡنَ إِلَّا
مَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ٩٠ إِنَّمَآ أُمِرۡتُ أَنۡ أَعۡبُدَ رَبَّ هَٰذِهِ ٱلۡبَلۡدَةِ
ٱلَّذِي حَرَّمَهَا وَلَهُۥ كُلُّ شَيۡءٖۖ وَأُمِرۡتُ أَنۡ أَكُونَ مِنَ ٱلۡمُسۡلِمِينَ
٩١ وَأَنۡ أَتۡلُوَاْ ٱلۡقُرۡءَانَۖ فَمَنِ ٱهۡتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهۡتَدِي لِنَفۡسِهِۦۖ
وَمَن ضَلَّ فَقُلۡ إِنَّمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلۡمُنذِرِينَ ٩٢ وَقُلِ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ
سَيُرِيكُمۡ ءَايَٰتِهِۦ فَتَعۡرِفُونَهَاۚ وَمَا رَبُّكَ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعۡمَلُونَ ٩٣

ترتيبها ٢٨ — سُورَةُ القَصَصِ — آياتها ٨٨

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

طسٓمٓ ١ تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱلۡكِتَٰبِ ٱلۡمُبِينِ ٢ نَتۡلُواْ عَلَيۡكَ
مِن نَّبَإِ مُوسَىٰ وَفِرۡعَوۡنَ بِٱلۡحَقِّ لِقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ ٣ إِنَّ
فِرۡعَوۡنَ عَلَا فِي ٱلۡأَرۡضِ وَجَعَلَ أَهۡلَهَا شِيَعٗا يَسۡتَضۡعِفُ
طَآئِفَةٗ مِّنۡهُمۡ يُذَبِّحُ أَبۡنَآءَهُمۡ وَيَسۡتَحۡيِۦ نِسَآءَهُمۡۚ إِنَّهُۥ كَانَ
مِنَ ٱلۡمُفۡسِدِينَ ٤ وَنُرِيدُ أَن نَّمُنَّ عَلَى ٱلَّذِينَ ٱسۡتُضۡعِفُواْ
فِي ٱلۡأَرۡضِ وَنَجۡعَلَهُمۡ أَئِمَّةٗ وَنَجۡعَلَهُمُ ٱلۡوَٰرِثِينَ ٥

(89) Kush vjen atë ditë me besim dhe vepra të mira, do të ketë shpërblim edhe më të mirë se ajo që ai ka bërë, duke i dhuruar Xhenetin. Ai do të jetë i siguruar nga vetë Allahu prej tmerrit të asaj dite.
(90) Ndërsa, kush vjen atë ditë me mosbesim dhe mëkate të pafalura, do të meritojë Zjarrin, në të cilin do të hidhet me fytyrë dhe do t'i thuhet me përbuzje e shpërfillje: "A mos po shpërbleheni me diçka tjetër, përveçse me atë që keni bërë kur ishit në jetën e dynjasë, pra me mohimin, idhujtarinë, mospërfilljen dhe lënien e porosive të Allahut?!"
(91) Kështu që thuaju, o Profet: "Unë jam urdhëruar të adhuroj vetëm Zotin e këtij vendi, Mekës, të cilën Ai e ka bërë vend të shenjtë, edhe pse e Tij është çdo gjë që ekziston. Gjithashtu jam urdhëruar të jem prej muslimanëve *(atyre që nënshtrohen e përulen)* para Allahut, duke iu bindur Atij në çdo gjë që Ai urdhëron.
(92) Jam urdhëruar, gjithashtu, që t'ua recitoj njerëzve Kuranin. Kështu që, kush dëshiron të udhëzohet, e bën për të mirën e vet, ndërsa kush dëshiron të zgjedhë humbjen, atij thuaji: "Unë jam thjesht një paralajmërues". Pastaj thuaju: "Falënderuar qoftë Allahu për të gjitha mirësitë e Tij, që nuk kanë të llogaritur! Ai do t'ju tregojë faktet e Veta: në veten tuaj, në qiell dhe në tokë. Ju do t'i njihni këto fakte, duke e kuptuar se ato janë vetëm prej Tij". Dijeni, o njerëz, se Zoti juaj nuk është i pavëmendshëm ndaj asaj që ju bëni! Përkundrazi, Ai është Mbikëqyrësi juaj, që nuk i fshihet asgjë prej veprave tuaja. Për këto vepra Ai do t'ju gjykojë me drejtësinë e Vet në Ditën e Gjykimit.
(93) Pastaj thuaju: "Falënderuar qoftë Allahu për të gjitha mirësitë e Tij, që nuk kanë të llogaritur! Ai ka për t'jua treguar faktet e Veta, në veten tuaj, në qiell dhe në Tokë dhe ju keni për t'i njohur, duke e kuptuar se ato janë vetëm prej Tij." E dije, o njeri, se Zoti yt nuk është i pavëmendshëm ndaj asaj që ju bëni. Përkundrazi, Ai është Mbikëqyrës juaj, duke mos iu fshehur Atij asgjë prej veprave tuaja, për të cilat Ai ka për t'ju gjykuar me drejtësinë e Vet në Ditën e Gjykimit.

SURJA «EL-KASAS»

Mekase

Me emrin e Allahut, të Gjithëmëshirshmit, Mëshirëplotit

Qëllimet e sures:

Ligji i përbotshëm i Allahut që sanksionon se besimtarët e shtypur do të triumfojnë një ditë, ndërsa tiranët kryeneçë do të shkatërrohen.

Shpjegimi i ajeteve:

(1) Ta, Sin, Mim!
(2) Këto janë vargjet e Kuranit të Qartë.
(3) Ne po të lexojmë ty ndodhinë e Musait me Faraonin, në vërtetësinë e së cilës nuk ka asnjë dyshim për njerëzit që besojnë, sepse vetëm ata nxjerrin mësime prej saj.
(4) Vërtet, Faraoni sundonte me tirani në tokën e Egjiptit dhe i kishte ndarë banorët e tij në klasa. Një klasë e shtypte, Bijtë e Izraelit, të cilëve ua therte bijtë dhe gratë ua linte të gjalla. Vërtet, ai bënte shkatërrime në tokë, me padrejtësinë, shkeljet dhe arrogancën e tij.
(5) Ne dëshiruam që t'u bënim mirë Bijve të Izraelit, të cilët Faraoni i keqtrajtonte në tokën e Egjiptit. Prandaj i shkatërruam armiqtë e tyre, ua larguam shtypjen dhe i bëmë ata udhëheqës në rrugën e drejtë. Po ashtu, u lamë trashëgim këtyre të shtypurve tokën e bekuar, pas shkatërriimit të Faraonit.

Mësime nga ajetet:

• Besimi dhe veprat e mira janë shkak për të shpëtuar prej frikës së Ditës së Gjykimit. • Mohimi dhe gjynahet janë shkak i futjes së njeriut në Zjarr. • Derdhja e gjakut, padrejtësia dhe gjuetia janë të ndaluara në territorin e shenjtë të Mekës. • Ngadhënjimi dhe fuqizimi janë përfundimi i pashmangshëm i besimtarëve.

وَنُمَكِّنَ لَهُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَنُرِيَ فِرۡعَوۡنَ وَهَٰمَٰنَ وَجُنُودَهُمَا
مِنۡهُم مَّا كَانُواْ يَحۡذَرُونَ ٦ وَأَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰٓ أُمِّ مُوسَىٰٓ
أَنۡ أَرۡضِعِيهِۖ فَإِذَا خِفۡتِ عَلَيۡهِ فَأَلۡقِيهِ فِي ٱلۡيَمِّ وَلَا تَخَافِي
وَلَا تَحۡزَنِيٓۖ إِنَّا رَآدُّوهُ إِلَيۡكِ وَجَاعِلُوهُ مِنَ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ٧
فَٱلۡتَقَطَهُۥٓ ءَالُ فِرۡعَوۡنَ لِيَكُونَ لَهُمۡ عَدُوّٗا وَحَزَنًاۗ إِنَّ
فِرۡعَوۡنَ وَهَٰمَٰنَ وَجُنُودَهُمَا كَانُواْ خَٰطِـِٔينَ ٨
وَقَالَتِ ٱمۡرَأَتُ فِرۡعَوۡنَ قُرَّتُ عَيۡنٖ لِّي وَلَكَۖ لَا تَقۡتُلُوهُ
عَسَىٰٓ أَن يَنفَعَنَآ أَوۡ نَتَّخِذَهُۥ وَلَدٗا وَهُمۡ لَا يَشۡعُرُونَ ٩
وَأَصۡبَحَ فُؤَادُ أُمِّ مُوسَىٰ فَٰرِغًاۖ إِن كَادَتۡ لَتُبۡدِي بِهِۦ لَوۡلَآ
أَن رَّبَطۡنَا عَلَىٰ قَلۡبِهَا لِتَكُونَ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ١٠ وَقَالَتۡ
لِأُخۡتِهِۦ قُصِّيهِۖ فَبَصُرَتۡ بِهِۦ عَن جُنُبٖ وَهُمۡ لَا يَشۡعُرُونَ
١١ ۞وَحَرَّمۡنَا عَلَيۡهِ ٱلۡمَرَاضِعَ مِن قَبۡلُ فَقَالَتۡ هَلۡ أَدُلُّكُمۡ (نصف الحزب ٣٩)
عَلَىٰٓ أَهۡلِ بَيۡتٖ يَكۡفُلُونَهُۥ لَكُمۡ وَهُمۡ لَهُۥ نَٰصِحُونَ
١٢ فَرَدَدۡنَٰهُ إِلَىٰٓ أُمِّهِۦ كَيۡ تَقَرَّ عَيۡنُهَا وَلَا تَحۡزَنَ وَلِتَعۡلَمَ
أَنَّ وَعۡدَ ٱللَّهِ حَقّٞ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ١٣

(6) Kështu, Ne deshëm t'i fuqizonim Bijtë e Izraelit në tokë, duke u dhënë pushtet. Dhe deshëm, gjithashtu, t'u tregonim Faraonit, Hamanit, ushtrisë dhe mbështetësve të pushtetit të tyre, atë së cilës i trembeshin, pra, shkatërrimin e pushtetit të tyre nga dora e një djali prej Bijve të Izraelit.

* Në fillim Allahu përmend fundin e pushtetit të Faraonit dhe nderimin që e priste Musain dhe popullin e tij. Pastaj përshkruan lindjen dhe rritjen e Musait, deri kur e bëri atë të Dërguar.
(7) Ne e frymëzuam nënën e Musait, duke i thënë: "Jepi atij gji! Kur të frikësohesh për jetën e tij, se mos e vrasin Faraoni me njerëzit e vet, vendose foshnjën në një sënduk dhe hidhe në lumin Nil. Dhe mos u tremb se do të mbytet a se do ta vrasë Faraoni e as mos u dëshpëro nga ndarja me të, se Ne kemi për ta kthyer atë përsëri tek ti shëndosh e mirë. Ne do ta bëjmë atë një prej të dërguarve që Allahu ia çon njerëzimit me shpallje dhe porosi."
(8) Ajo e zbatoi porosinë që Ne i frymëzuam; e vuri atë në një sënduk dhe e hodhi në lumë. Atë e gjetën njerëzit e Faraonit, në mënyrë që më vonë ai të bëhej armiku dhe dëshpërimi i tyre, ashtu siç Allahu kishte paralajmëruar heqjen e pushtetit të tyre nga dora e tij.
Vërtet që Faraoni, Hamani dhe ushtria e tyre ishin gjynahqarë për shkak të idhujtarisë, të tiranisë dhe të korrupsionit që shkaktonin në tokën e Egjiptit.
(9) Pasi Faraoni mori sëndukun dhe brenda tij gjeti foshnjën, gruaja e tij i tha: "Kjo është shpresa e lumturisë sime dhe e lumturisë sate, prandaj mos e vrit, se ndoshta na sjell dobi si shërbyes ose e birësojmë!" Në të vërtetë, ata nuk e dinin se si do të merrte fund pushteti i tyre në duart e tij.
(10) Aty zemra e nënës së Musait mbeti e zbrazur, duke mos i interesuar asgjë tjetër përveç Musait. Sikur Ne të mos e kishim forcuar që ajo të bënte durim dhe të kishte besim në premtimet dhe paracaktimin e Allahut, ajo do ta kishte zbuluar se ai ishte fëmija i saj, për shkak të lidhjes së fortë që kishte me të.
(11) Kështu, nëna e Musait, paqja qoftë mbi të, pasi e hodhi atë në det i tha motrës së tij: "Ndiqe për të parë se çfarë do të bëjnë me të e më thuaj!" E motra ndoqi sëndukun me foshnjën nga larg, që të mos binte në sy, ndërsa Faraoni dhe njerëzit e tij nuk e dinin se ajo ishte e motra, që po mblidhte informata rreth tij.
(12) Musai, me planifikim të Allahut, nuk pranonte pirjen e gjirit prej grave të tjera, përpara se Ne ta kthenim atë te nëna e tij. Motra e vet, kur pa kujdesin e tyre për t'i dhënë gji atij dhe ai nuk e pranonte, iu afrua atyre dhe u tha: "A dëshironi t'ju tregoj një familje të mirë që t'i japin gji, të kujdesen për të dhe ta edukojnë mirë?!"
(13) Kështu, Ne e kthyem Musain tek nëna e vet, që asaj t'i qetësohej zemra me praninë e tij, të mos dëshpërohej për ndarjen nga ai dhe ta dinte se premtimi i Allahut për t'ia kthyer atë ishte i vërtetë, pa asnjë mëdyshje. Mirëpo shumica e tyre nuk dinin gjë për këtë premtim dhe askush prej njerëzve të Faraonit nuk e dinte se ajo ishte nëna e tij.

Mësime nga ajetet:

- Se Allahu ua rregullon punët besimtarëve të Tij të devotshëm, për t'i shpëtuar ata prej komploteve të armiqve të tyre.
- Drejtimi i keqbërësve drejt shkatërrimit.
- Ndjenja e fuqishme e nënave, kundrejt fëmijëve të tyre.
- Lejimi i përdorimit të dredhive të lejueshme, në mënyrë që të shpëtohet prej padrejtësisë së keqbërësit.
- Premtimi i Allahut realizohet në mënyrë të pashmangshme.

وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُۥ وَٱسۡتَوَىٰٓ ءَاتَيۡنَٰهُ حُكۡمٗا وَعِلۡمٗاۚ وَكَذَٰلِكَ نَجۡزِي
ٱلۡمُحۡسِنِينَ ١٤ وَدَخَلَ ٱلۡمَدِينَةَ عَلَىٰ حِينِ غَفۡلَةٖ مِّنۡ أَهۡلِهَا
فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيۡنِ يَقۡتَتِلَانِ هَٰذَا مِن شِيعَتِهِۦ وَهَٰذَا مِنۡ عَدُوِّهِۦۖ
فَٱسۡتَغَٰثَهُ ٱلَّذِي مِن شِيعَتِهِۦ عَلَى ٱلَّذِي مِنۡ عَدُوِّهِۦ فَوَكَزَهُۥ
مُوسَىٰ فَقَضَىٰ عَلَيۡهِۖ قَالَ هَٰذَا مِنۡ عَمَلِ ٱلشَّيۡطَٰنِۖ إِنَّهُۥ عَدُوّٞ مُّضِلّٞ
مُّبِينٞ ١٥ قَالَ رَبِّ إِنِّي ظَلَمۡتُ نَفۡسِي فَٱغۡفِرۡ لِي فَغَفَرَ لَهُۥٓۚ إِنَّهُۥ
هُوَ ٱلۡغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ١٦ قَالَ رَبِّ بِمَآ أَنۡعَمۡتَ عَلَيَّ فَلَنۡ أَكُونَ
ظَهِيرٗا لِّلۡمُجۡرِمِينَ ١٧ فَأَصۡبَحَ فِي ٱلۡمَدِينَةِ خَآئِفٗا يَتَرَقَّبُ فَإِذَا
ٱلَّذِي ٱسۡتَنصَرَهُۥ بِٱلۡأَمۡسِ يَسۡتَصۡرِخُهُۥۚ قَالَ لَهُۥ مُوسَىٰٓ إِنَّكَ لَغَوِيّٞ
مُّبِينٞ ١٨ فَلَمَّآ أَنۡ أَرَادَ أَن يَبۡطِشَ بِٱلَّذِي هُوَ عَدُوّٞ لَّهُمَا قَالَ
يَٰمُوسَىٰٓ أَتُرِيدُ أَن تَقۡتُلَنِي كَمَا قَتَلۡتَ نَفۡسَۢا بِٱلۡأَمۡسِۖ إِن تُرِيدُ
إِلَّآ أَن تَكُونَ جَبَّارٗا فِي ٱلۡأَرۡضِ وَمَا تُرِيدُ أَن تَكُونَ مِنَ ٱلۡمُصۡلِحِينَ
١٩ وَجَآءَ رَجُلٞ مِّنۡ أَقۡصَا ٱلۡمَدِينَةِ يَسۡعَىٰ قَالَ يَٰمُوسَىٰٓ إِنَّ ٱلۡمَلَأَ
يَأۡتَمِرُونَ بِكَ لِيَقۡتُلُوكَ فَٱخۡرُجۡ إِنِّي لَكَ مِنَ ٱلنَّٰصِحِينَ ٢٠
فَخَرَجَ مِنۡهَا خَآئِفٗا يَتَرَقَّبُۖ قَالَ رَبِّ نَجِّنِي مِنَ ٱلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ٢١

*Pas kësaj, Allahu përmend kohën e rinisë së Musait, duke thënë:
(14) Pasi Musai arriti moshën e fuqisë trupore dhe të marrjes së vendimeve, Ne i dhuruam kuptim dhe dituri të thellë për fenë e Bijve të Izraelit para se t'i vinte profetësia. Ashtu siç e shpërblyem Musain për bindjen e tij, i shpërblejmë edhe vepërmirët në çdo vend e në çdo kohë.
(15) Ai hyri në qytet gjatë kohës kur njerëzit pushonin në shtëpitë e tyre dhe gjeti aty dy njerëz që po ziheshin me njëri-tjetrin. Njëri prej tyre ishte prej Bijve të Izraelit, popullit të Musait, ndërsa tjetri ishte kopt *(vendas)* prej popullit armik të Faraonit. Ai që ishte prej popullit të vet i kërkoi që ta ndihmonte kundër armikut të tij kopt. Aty Musai e goditi koptin vetëm me një grusht dhe ai vdiq në vend, për shkak të fuqisë së Musait. Musai u pendua duke thënë: "Kjo që bëra ishte vepër e shejtanit, për shkak të manipulimit dhe të mashtrimit që më bëri. Ai është armiku dhe devijuesi më i madh i atyre që e pasojnë atë. Armiqësia e tij është e hapët dhe kjo që më ndodhi mua ishte pikërisht për shkak të kësaj saj dhe se ai është devijues që dëshiron të më çojë në rrugë të shtrembër!"
(16) Pastaj Musai iu drejtua Zotit me lutje, duke e pranuar gabimin që kishte bërë: "Zoti im! Unë i kam bërë dëm vetvetes me vrasjen e këtij kopti, prandaj ma fal mua këtë gjynah!" Dhe Allahu ia fali. Vërtet, Ai është Falës i madh dhe i Mëshirshëm me çdokënd që pendohet dhe i kërkon Atij falje.
(17) Pastaj e vazhdoi lutjen e tij duke thënë: "Zoti im! Për hir të mirësive që më ke dhuruar: fuqisë, aftësisë për të kuptuar dhe diturisë, unë kurrë nuk do të ndihmoj keqbërësit në krimet e tyre!"
(18) Pasi ndodhi ajo që ndodhi, ai gdhiu në mëngjes i frikësuar, duke pritur se çfarë do të bëhej me të. Papritmas, i njëjti person i cili i kërkoi ndihmë një ditë më parë kundër armikut të vet, i thirri sërish për ndihmë kundër një kopti tjetër. Atëherë Musai i tha: "Po ti qenke me të vërtetë një ngatërrestar i humbur!"
(19) Kur Musai u nis me zemërim që ta godiste koptin tjetër, i cili ishte armik i tiji dhe Bijve të Izraelit, izraeliti kujtoi se Musai do të gjuante atë dhe i tha: "O Musa! A dëshiron të më vrasësh edhe mua, ashtu siç e vrave atë tjetrin dje?! Ti dashke të jesh arrogant e vrasës dhe jo të jesh pajtues në një konflikt!"
(20) Pasi u përhap lajmi për vrasjen e koptit, një njeri i besueshëm i erdhi me nxitim Musait nga ana tjetër e qytetit. Atij i vinte keq për Musain që do ta ndiqnin dhe i tha: "O Musa, paria e popullit të Faraonit janë duke vendosur për vrasjen tënde, prandaj largohu prej këtij vendi! Unë po të këshilloj me sinqeritet, nga dhembshuria që kam për ty, para se ata të të kapin e të të vrasin."
(21) Musai e zbatoi menjëherë këshillën dhe u largua prej vendit i frikësuar, duke u ruajtur që të mos binte në sy. Ai u lut duke thënë: "Zoti im! Më shpëto prej njerëzve mizorë dhe mos lejo që ata të më kapin e të më bëjnë ndonjë të keqe!"

Mësime nga ajetet:

- Pranimi i gjynaheve dhe kërkimi i faljes për to është prej rregullave të pranimit të lutjes.
- Falënderimi i vërtetë është ai që e shtyn njeriun që t'i përkushtohet Zotit dhe që ta largojë prej gjynaheve edhe më shumë.
- Rëndësia e nxitimit me këshillë, veçanërisht kur nëpërmjet saj synohet shpëtimi i ndonjë besimtari.
- Domosdoshmëria e kryerjes së shkaqeve të shpëtimit, si dhe të drejtuarit me lutje Allahut për këtë.

وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَآءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسَىٰ رَبِّيٓ أَن يَهْدِيَنِي سَوَآءَ
ٱلسَّبِيلِ ٢٢ وَلَمَّا وَرَدَ مَآءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةً مِّنَ
ٱلنَّاسِ يَسْقُونَ وَوَجَدَ مِن دُونِهِمُ ٱمْرَأَتَيْنِ تَذُودَانِ قَالَ
مَا خَطْبُكُمَا قَالَتَا لَا نَسْقِي حَتَّىٰ يُصْدِرَ ٱلرِّعَآءُ وَأَبُونَا
شَيْخٌ كَبِيرٌ ٢٣ فَسَقَىٰ لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّىٰٓ إِلَى ٱلظِّلِّ فَقَالَ
رَبِّ إِنِّي لِمَآ أَنزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ ٢٤ فَجَآءَتْهُ إِحْدَىٰهُمَا
تَمْشِي عَلَى ٱسْتِحْيَآءٍ قَالَتْ إِنَّ أَبِي يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ
أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا فَلَمَّا جَآءَهُۥ وَقَصَّ عَلَيْهِ ٱلْقَصَصَ قَالَ
لَا تَخَفْ نَجَوْتَ مِنَ ٱلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ٢٥ قَالَتْ إِحْدَىٰهُمَا
يَٰٓأَبَتِ ٱسْتَـْٔجِرْهُ إِنَّ خَيْرَ مَنِ ٱسْتَـْٔجَرْتَ ٱلْقَوِيُّ ٱلْأَمِينُ
٢٦ قَالَ إِنِّيٓ أُرِيدُ أَنْ أُنكِحَكَ إِحْدَى ٱبْنَتَيَّ هَٰتَيْنِ عَلَىٰٓ أَن
تَأْجُرَنِي ثَمَٰنِيَ حِجَجٍ فَإِنْ أَتْمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِندِكَ
وَمَآ أُرِيدُ أَنْ أَشُقَّ عَلَيْكَ سَتَجِدُنِيٓ إِن شَآءَ ٱللَّهُ مِنَ
ٱلصَّٰلِحِينَ ٢٧ قَالَ ذَٰلِكَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ أَيَّمَا ٱلْأَجَلَيْنِ
قَضَيْتُ فَلَا عُدْوَٰنَ عَلَيَّ وَٱللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ٢٨

(22) Pasi u drejtua me fytyrë nga Medjeni, Musai tha: “Mbaj shpresë te Zoti im, që Ai të më udhëzojë drejt rrugës së duhur dhe të mos humb gjatë saj!”

(23) Kur arriti pranë burimeve të Medjenit, gjeti pranë tyre një grup njerëzish që po u jepni ujë dhenve të tyre. Aty ishin edhe dy vajza, që i mbanin dhentë e veta të mos pinin ujë derisa të gjithë njerëzit e tjerë të ishin larguar. Musai i pyeti: “Përse nuk po u jepni ujë dhenve tuaja bashkë me njerëzit?!” Ato thanë: “Ne e kemi zakon që të presim derisa të jenë larguar barinjtë, në mënyrë që të mos përzihemi me ta, pasi babai ynë është i shtyrë në moshë dhe i pamundur, kështu që jemi të detyruara ne që ta bëjmë këtë.”

(24) Atij iu dhimbsën ato, prandaj ua mori dhentë e u dha për të pirë, pastaj u largua prej tyre dhe u shtri për të pushuar nën një hije. Aty, duke e treguar nevojën që kishte, iu lut Zotit duke thënë: “Zoti im! Çfarëdo mirësie që të më japësh, unë kam nevojë për të!”

(25) Nuk vonoi shumë dhe njëra prej vajzave, pasi i kishin treguar të atit arsyen përse kishin ardhur më herët se ditët e tjera, u kthye për ta ftuar Musain te babai i tyre, që ai ta shpërblente për nderin e bërë. Duke shkuar drejt tij gjithë turp, vajza i tha: “Babai im të fton ta vizitosh, për të marrë shpërblimin që u dhe ujë dhenve tanë!”
Pasi Musai shkoi tek babai tyre dhe i tregoi atij historinë e vet, ai për ta qetësuar, i tha: “Mos u frikëso, pasi tashmë ke shpëtuar prej një populli keqbërës. Faraoni dhe paria e tij ata nuk kanë ndonjë influencë këtu në Medjen, kështu që nuk do të kenë mundësi që të të bëjnë ndonjë të keqe.”

(26) Njëra prej bijave të veta i tha babait: “O babai im, merre në punë që të na ruajë bagëtitë tona, atë ia vlen që ta punësosh, sepse është i fuqishëm dhe besnik. Me fuqinë që ka, ai ta kryen punën dhe me besnikërinë që ka, ai ta ruan atë që i beson.”

(27) Babai i tyre iu drejtua Musait, duke i thënë: “Unë dëshiroj që të të jap për martesë njërën prej këtyre dy bijave të mia, me kusht që dhurata e saj e martesës të jetë ruajtja e deleve tona për tetë vjet. E nëse i bën dhjetë, atëherë kjo do të jetë prej bujarisë sate, për të cilën nuk je i detyruar, pasi marrëveshja jonë është vetëm tetë vjet. Kështu që çfarë shton më shumë se kaq do të konsiderohet vullneti yt. Unë nuk dëshiroj të të kushtëzoj me diçka që është e mundimshme për ty dhe, në dashtë Allahu, do të më gjesh besnik ndaj marrëveshjes.”

(28) Musai i tha: “Kjo marrëveshje le të mbesë mes meje dhe teje, kështu që cilëndo prej këtyre dy kohëve unë të zgjedh për të të shërbyer, tetë apo dhjetë vjet, të më konsiderohet sikur e kam kryer përgjegjësinë time. Prandaj mos ma merr për keq cilëndo që të zgjedh e mos më kërko më shumë se kaq. Allahu qoftë Garantues dhe Mbikëqyrës për këtë marrëveshje mes nesh!”

Mësime nga ajetet:

- Kthimi me lutje ndaj Allahut është rruga e shpëtimit si për këtë botë, ashtu edhe për botën tjetër.
- Turpi i femrës tregon fisnikërinë dhe vlerën e saj të lartë.
- Pjesëmarrja e femrës në konsultime dhe pranimi i mendimit të saj, nëse ai është i qëlluar, është diçka e lavdëruar në Islam.
- Fuqia dhe besnikëria janë dy cilësi që gjithmonë sjellin suksesin.
- Lejohet që për dhuratë martesore të jetë edhe një shërbim.

ثلاثة أرباع الحزب ٣٩

۞ فَلَمَّا قَضَىٰ مُوسَى ٱلۡأَجَلَ وَسَارَ بِأَهۡلِهِۦٓ ءَانَسَ مِن جَانِبِ
ٱلطُّورِ نَارٗاۖ قَالَ لِأَهۡلِهِ ٱمۡكُثُوٓاْ إِنِّيٓ ءَانَسۡتُ نَارٗا لَّعَلِّيٓ ءَاتِيكُم
مِّنۡهَا بِخَبَرٍ أَوۡ جَذۡوَةٖ مِّنَ ٱلنَّارِ لَعَلَّكُمۡ تَصۡطَلُونَ
٢٩ فَلَمَّآ أَتَىٰهَا نُودِيَ مِن شَٰطِيِٕ ٱلۡوَادِ ٱلۡأَيۡمَنِ فِي ٱلۡبُقۡعَةِ
ٱلۡمُبَٰرَكَةِ مِنَ ٱلشَّجَرَةِ أَن يَٰمُوسَىٰٓ إِنِّيٓ أَنَا ٱللَّهُ رَبُّ
ٱلۡعَٰلَمِينَ ٣٠ وَأَنۡ أَلۡقِ عَصَاكَۚ فَلَمَّا رَءَاهَا تَهۡتَزُّ كَأَنَّهَا
جَآنّٞ وَلَّىٰ مُدۡبِرٗا وَلَمۡ يُعَقِّبۡۚ يَٰمُوسَىٰٓ أَقۡبِلۡ وَلَا تَخَفۡۖ
إِنَّكَ مِنَ ٱلۡأٓمِنِينَ ٣١ ٱسۡلُكۡ يَدَكَ فِي جَيۡبِكَ تَخۡرُجۡ
بَيۡضَآءَ مِنۡ غَيۡرِ سُوٓءٖ وَٱضۡمُمۡ إِلَيۡكَ جَنَاحَكَ مِنَ ٱلرَّهۡبِۖ
فَذَٰنِكَ بُرۡهَٰنَانِ مِن رَّبِّكَ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ وَمَلَإِيْهِۦٓۚ إِنَّهُمۡ
كَانُواْ قَوۡمٗا فَٰسِقِينَ ٣٢ قَالَ رَبِّ إِنِّي قَتَلۡتُ مِنۡهُمۡ نَفۡسٗا
فَأَخَافُ أَن يَقۡتُلُونِ ٣٣ وَأَخِي هَٰرُونُ هُوَ أَفۡصَحُ مِنِّي لِسَانٗا
فَأَرۡسِلۡهُ مَعِيَ رِدۡءٗا يُصَدِّقُنِيٓۖ إِنِّيٓ أَخَافُ أَن يُكَذِّبُونِ ٣٤
قَالَ سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِأَخِيكَ وَنَجۡعَلُ لَكُمَا سُلۡطَٰنٗا فَلَا
يَصِلُونَ إِلَيۡكُمَا بِـَٔايَٰتِنَآۚ أَنتُمَا وَمَنِ ٱتَّبَعَكُمَا ٱلۡغَٰلِبُونَ ٣٥

(29) Pasi Musai i plotësoi të dyja periudhat, duke zgjedhur dhjetë vitet, u nis me familjen e vet për t'u larguar nga Medjeni. Ndërkohë, ai pa në anë të malit Tur një zjarr dhe i tha familjes së vet: "Qëndroni këtu, pasi unë sapo pashë diku një zjarr dhe ndoshta mund t'ju sjell prej andej lajm apo qoftë ndonjë urë, për të ndezur një zjarr e të ngrohemi në këtë të ftohtë."

(30) Kur Musai iu afrua zjarrit që kishte parë, aty e thërriti Zoti i tij nga ana e djathtë e luginës së bekuar, në thellësinë e një shkurreje *(që digjej)*, dhe i tha: "O Musa! Unë që po të flas jam Allahu - Zoti i të gjitha krijesave!

(31) Hidhe shkopin tënd!" Musai e hodhi atë, duke iu bindur Zotit të vet. Pasi e pa shkopin të lëvizte me shpejtësi si një gjarpër, u largua me vrap nga frika, pa e kthyer kokën mbrapa. Aty Zoti i tij e thërriti: "O Musa! Kthehu aty ku ishe dhe mos u frikëso prej tij, sepse je i sigurt prej dëmit të a të çdo gjëje tjetër që mund të të frikësojë!

(32) Fute dorën tënde të djathtë nën sqetullën tënde dhe ke për ta nxjerrë atë të bardhë e të padëmtuar." Musa e futi dorën dhe më pas e nxori të bardhë si bora. "Mblidhi duart rreth vetes, në mënyrë që të të largohet frika. Këto janë dy argumentet - shkopi dhe dora - me të cilat Zoti yt po të dërgon te Faraoni dhe paria e popullit të tij, pasi ata janë njerëz që kanë dalë prej rrugës së Zotit, duke e mohuar Atë dhe duke bërë gjynahe."

(33) Atëherë Musai iu drejtua me lutje Zotit të vet, duke i thënë: "Zoti im, unë kam vrarë njërin prej tyre dhe kam frikë se ata do të vrasin për këtë, kur të shkoj që t'u përcjell mesazhin.

(34) Ndërsa vëllai im, Haruni, është më elokuent se unë kur flet, prandaj dërgoje edhe atë bashkë me mua, që të më ndihmojë duke mbështetur fjalët e mia, nëse Faraoni dhe populli i tij do të më mohojnë. Në të vërtetë, kam frikë se ata do të më quajnë gënjeshtar, ashtu siç kanë bërë edhe popujt e mëparshëm me të dërguarit e tyre."

(35) Allahu, duke iu përgjigjur lutjes së Musait, i tha: "O Musa, po të të forcojmë me vëllain tënd, duke të ta dërguar si ndihmës. Të dyve do t'ju japim argumente dhe mbështetje të fuqishme, që ata të mos ju bëjnë ndonjë të keqe, për shkak të mrekullive Tona që do t'ju japim juve dhe pasuesve tuaj."

Mësime nga ajetet:

- Mbajtja e fjalës dhe respektimi i marrëveshjeve është cilësi e besimtarëve.
- Biseda e Allahut me Musain ka ndodhur në mënyrë konkrete.
- Nevoja që ka thirrësi për Allahun dhe për dikë tjetër që ta ndihmojë.
- Rëndësia që ka oratoria në thirrjen islame.

فَلَمَّا جَآءَهُم مُّوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَا بَيِّنَٰتٖ قَالُواْ مَا هَٰذَآ إِلَّا سِحۡرٞ
مُّفۡتَرٗى وَمَا سَمِعۡنَا بِهَٰذَا فِيٓ ءَابَآئِنَا ٱلۡأَوَّلِينَ ٣٦
وَقَالَ مُوسَىٰ رَبِّيٓ أَعۡلَمُ بِمَن جَآءَ بِٱلۡهُدَىٰ مِنۡ عِندِهِۦ وَمَن
تَكُونُ لَهُۥ عَٰقِبَةُ ٱلدَّارِۚ إِنَّهُۥ لَا يُفۡلِحُ ٱلظَّٰلِمُونَ ٣٧
وَقَالَ فِرۡعَوۡنُ يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡمَلَأُ مَا عَلِمۡتُ لَكُم مِّنۡ إِلَٰهٍ
غَيۡرِي فَأَوۡقِدۡ لِي يَٰهَٰمَٰنُ عَلَى ٱلطِّينِ فَٱجۡعَل لِّي صَرۡحٗا لَّعَلِّيٓ
أَطَّلِعُ إِلَىٰٓ إِلَٰهِ مُوسَىٰ وَإِنِّي لَأَظُنُّهُۥ مِنَ ٱلۡكَٰذِبِينَ ٣٨
وَٱسۡتَكۡبَرَ هُوَ وَجُنُودُهُۥ فِي ٱلۡأَرۡضِ بِغَيۡرِ ٱلۡحَقِّ وَظَنُّوٓاْ
أَنَّهُمۡ إِلَيۡنَا لَا يُرۡجَعُونَ ٣٩ فَأَخَذۡنَٰهُ وَجُنُودَهُۥ فَنَبَذۡنَٰهُمۡ
فِي ٱلۡيَمِّۖ فَٱنظُرۡ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلظَّٰلِمِينَ ٤٠
وَجَعَلۡنَٰهُمۡ أَئِمَّةٗ يَدۡعُونَ إِلَى ٱلنَّارِۖ وَيَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ
لَا يُنصَرُونَ ٤١ وَأَتۡبَعۡنَٰهُمۡ فِي هَٰذِهِ ٱلدُّنۡيَا لَعۡنَةٗۖ
وَيَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ هُم مِّنَ ٱلۡمَقۡبُوحِينَ ٤٢ وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَا
مُوسَى ٱلۡكِتَٰبَ مِنۢ بَعۡدِ مَآ أَهۡلَكۡنَا ٱلۡقُرُونَ ٱلۡأُولَىٰ
بَصَآئِرَ لِلنَّاسِ وَهُدٗى وَرَحۡمَةٗ لَّعَلَّهُمۡ يَتَذَكَّرُونَ ٤٣

(36) Pasi Musai u shkoi atyre me argumentet Tona të qarta, ata thanë: “Kjo nuk është tjetër vetëm se një gënjeshtër e trilluar magjishëm, të cilën e ka shpikur Musai, pasi ne nuk kemi dëgjuar asnjë prej etërve tanë të hershëm për këto që ai thotë .

(37) Musai u tha: “Zoti im e di më së miri se kush ka ardhur me udhëzim prej Tij, si dhe kush do ta meritojë përfundimin e mirë, si në këtë botë, ashtu edhe në botën tjetër. Atij kurrsesi nuk kanë për t’i shpëtuar ata që janë qenë keqbërës.”

(38) Aty Faraoni iu drejtua të pranishmëve dhe u tha: “O pari udhëheqëse! Unë nuk di të ketë për ju ndonjë zot tjetër përveç meje. Prandaj, o Haman, bëj disa blloqe balte dhe më ndërto një kullë të lartë, që të ngjitem tek zoti i Musait, se unë e konsideroj atë gënjeshtar!”

(39) Kështu, Faraonit dhe ushtrisë së tij iu shtua edhe më shumë mendjemadhësia dhe arroganca në tokë, pa pasur asnjë të drejtë e duke menduar se ata nuk kishin për t’u kthyer ndonjëherë tek Ne.

(40) Mirëpo, Ne e kapëm atë dhe ushtrinë e tij dhe e hodhëm në det, duke i mbytur të gjithë, deri tek i fundit. Prandaj, shiko, o i Dërguar, duke meditual se si ka qenë fundi i keqbërësve, që ishte shkatërrimi në këtë dhe në botën tjetër.

(41) Kështu, Ne bëmë që ata të jenë në jetën e kësaj bote shembull dhe referim për diktatorët dhe tiranët, që thërrasin për në Zjarr, nëpërmjet mohimit të Zotit dhe devijimit të tyre. Ndërsa në Ditën e Gjykimit ata kanë për të mbetur të vetmuar dhe askush nuk ka për t’i ndihmuar e shpëtuar prej atij dënimi, i cili ka për t’iu shtuar edhe më shumë për shkak të shembullit të keq dhe thirrjes për në devijim. Përveç gjynaheve të veta, atyre do t’u ngarkohen edhe gjynahet e atyre që i ndoqën nga pas, pa ua pakësuar aspak prej gjynaheve të ndjekësve të tyre.

(42) Kjo, pasi në jetën e kësaj bote Ne u kemi shoqëruar atyre mallkimin, në mënyrë që të mos besojnë e të jenë të përjashtuar prej mëshirës dhe udhëzimit, që në Ditën e Gjykimit ata të jenë përfundimisht të përbuzur dhe të përjashtuar prej mëshirës së Allahut.

(43) Ne ia dhamë Teuratin Musait vetëm pasi u kishim dërguar popujve të mëhershëm të dërguarit Tanë, e ata i kishin mohuar. Sa herë që ata i mohonin të dërguarit e tyre, Ne i shkatërronim. Pas kësaj, Ne nuk u çuam më të dërguar, duke e bërë Teuratin të vetmin referim për njerëzit, për të bërë vepra të mira dhe për të hequr dorë nga të këqijat, sipas asaj që mësonin prej tij, si dhe duke gjetur në të udhëzimin për tek mirësia dhe mëshira, si për këtë botë, ashtu edhe për në botën tjetër. Këtë e bëmë me shpresën se ata do t’i kujtonin mirësitë e Allahut ndaj tyre, do të ishin mirënjohës ndaj Tij *(që nuk i shkatërroi siç bëri me popujt e mëhershëm)* dhe do të besonin.

Mësime nga ajetet:

- Kundërshtimi i së Vërtetës nëpërmjet dyshimeve të palogjikshme është metodë e arrogantëve dhe mizorëve.
- Mendjemadhësia pengon pranimin e së Vërtetës.
- Përfundimi i keq për ata që janë mendjemëdhenj është ligj i pandryshueshëm i Zotit të botëve.
- Edhe rruga e kotë dhe e pavërtetë ka udhëheqësit dhe thirrësit e vet me format dhe manifestimet e veta.

وَمَا كُنتَ بِجَانِبِ ٱلْغَرْبِيِّ إِذْ قَضَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَى ٱلْأَمْرَ وَمَا كُنتَ
مِنَ ٱلشَّٰهِدِينَ ﴿٤٤﴾ وَلَٰكِنَّآ أَنشَأْنَا قُرُونًا فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ
ٱلْعُمُرُ ۚ وَمَا كُنتَ ثَاوِيًا فِىٓ أَهْلِ مَدْيَنَ تَتْلُوا۟ عَلَيْهِمْ
ءَايَٰتِنَا وَلَٰكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ﴿٤٥﴾ وَمَا كُنتَ بِجَانِبِ
ٱلطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا وَلَٰكِن رَّحْمَةً مِّن رَّبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا
مَّآ أَتَىٰهُم مِّن نَّذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٦﴾
وَلَوْلَآ أَن تُصِيبَهُم مُّصِيبَةٌۢ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَيَقُولُوا۟
رَبَّنَا لَوْلَآ أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ ءَايَٰتِكَ وَنَكُونَ
مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾ فَلَمَّا جَآءَهُمُ ٱلْحَقُّ مِنْ عِندِنَا قَالُوا۟
لَوْلَآ أُوتِىَ مِثْلَ مَآ أُوتِىَ مُوسَىٰٓ ۚ أَوَلَمْ يَكْفُرُوا۟ بِمَآ أُوتِىَ
مُوسَىٰ مِن قَبْلُ ۖ قَالُوا۟ سِحْرَانِ تَظَٰهَرَا وَقَالُوٓا۟ إِنَّا بِكُلٍّ كَٰفِرُونَ
﴿٤٨﴾ قُلْ فَأْتُوا۟ بِكِتَٰبٍ مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ هُوَ أَهْدَىٰ مِنْهُمَآ أَتَّبِعْهُ
إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٤٩﴾ فَإِن لَّمْ يَسْتَجِيبُوا۟ لَكَ فَٱعْلَمْ
أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَآءَهُمْ ۚ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنِ ٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ بِغَيْرِ
هُدًى مِّنَ ٱللَّهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٥٠﴾

(44) Ti nuk ishe aty (o i Dërguar)- kur Ne, në anën perëndimore të malit, vendosëm që Musai të dërgohej tek Faraoni dhe populli i tij, sikurse ti nuk ishe as dëshmitar *(prezent)* ta dije se çfarë ka ndodhur aty dhe t'u tregoje atë njerëzve, por kjo që po u tregon ti atyre është shpallje e Allahut për ty.
(45) Mirëpo, për shkak se Ne sollëm shumë popuj e breza pas Musait dhe njerëzve iu duk kohë e largët, ata edhe e harruan besëlidhjen me Allahun *(që ta adhuronin vetëm Atë e t'i besonin të gjithë të dërguarit që do vinin prej Tij)*. Ti madje nuk ishe as banor i Medjenit, që t'u lexoje *(këto ndodhi)* atyre në vargjet Tona, por Ishim Ne që t'i shpallëm këto detaje, duke të zgjedhur ty *(ashtu siç e zgjodhëm Musain)* dhe duke të dërguar*(siç e dërguam atë)*, nga ana Jonë *(me shpalljen Tonë)*.
(46) Ashtu sikurse ti nuk ishe as në anën e malit Tur, kur Ne e thirrëm Musain *(ashtu siç të thërritëm edhe ty)* duke i shpallur atij atë që ia shpallëm *(ashtu siç po të shpallim edhe ty)*, vetëm se *(ndryshe nga Musai)* Ne ty të dërguam si mëshirë prej Zotit tënd për njerëzimin. Kështu që t'i tregosh një populli,të cilit nuk i ka ardhur asnjë i dërguar përpara teje, Mesazhin e Allahut për ta, mbase ata do të vetëdijesohen dhe do ta pranojnë këshillën, duke besuar atë me të cilën ti ke ardhur prej Allahut të Lartësuar.
(47) Nëse nuk do të kishte qenë kështu dhe ata do t'i kishte goditur ndonjë ndëshkim shfarosës, për shkak të asaj që kanë bërë duart e tyre, me anë të mohimit dhe gjynaheve të tyre, ata do të kishin thënë menjëherë: "Zoti ynë! A mos na dërgove edhe neve ndonjë të dërguar, që ne t'i kishim pasuar argumentet *(porositë)* e Tua dhe të kishim qenë prej besimtarëve, që i vënë në zbatim porositë e Tua?!" *(Ja, pra, tani ju erdhi, përse nuk po i besoni?!)*
(48) Mirëpo, kur atyre u erdhi prej Nesh e Vërteta*(nëpërmjet Muhamedit)*, mohuesit thanë: "A i është dhënë atij ndonjë mrekulli ashtu si edhe Musait më parë, që të vërtetohet nëse ai është apo jo i dërguar prej Zotit?!"
Po a nuk i mohuan *(të tillë mohues)* edhe më parë mrekullitë e Musait ?!
Pasi ata nuk dinin ç'të thonin, thanë: "Të dy ata *(si Musai, ashtu edhe Muhamedi)* kanë qenë thjesht magjistarë, që kanë dashur të jenë dominues!" Pastaj thanë: "Të dy i mohojmë *(të kenë pasur udhëzim prej Allahut)*!"
(49) Thuaju: "Atëherë sillni edhe ju ndonjë Libër të zbritur prej Allahut, që të jetë udhëzim më i mirë se ky që gjendet në këta të dy (Teurat e Kuran), në mënyrë që ta ndjek edhe unë atë udhëzim, nëse jeni vërtet të sinqertë në atë që pretendoni *(se Librat tanë i paskemi shkruar ne)*!"
(50) Nëse ata nuk i përgjigjen kërkesës sate, atëherë dije se ata ndjekin vetëm qejfet e tyre. Kush mund të jetë më i devijuar se ai që ndjek dëshirat e veta të kota, duke mos u mbështetur në asnjë udhëzim të ardhur prej Allahut?! Allahu nuk i udhëzon njerëzit që *(nuk e duan udhëzimin e Allahut dhe)* janë keqbërës, duke mohuar Fuqinë e Tij për të dërguar lajmëtarë në mesin e njerëzve.

Mësime nga ajetet:

- Këto ajete na bëjnë me dije mosnjohjen e Gajbit *(të fshehtave të Allahut)* nga ana e të Dërguarit, përveç nëse ato ia tregonte Vetë Allahu i Lartësuar.
- Sa më shumë të zgjasë koha, aq më shumë zhduket dhe humbet dija e zbritur prej Allahut.
- Sfida që Allahu u bënte mohuesve që, nëse mundeshin, të sillnin një udhëzim edhe më të mirë se Shpallja e Allahut, që ua ka zbritur të dërguarve të Vet.
- Devijimi i jobesimtarëve ndodh për shkak të ndjekjes që ata u bëjnë dëshirave të tyre të kota dhe jo për shkak të pasimit të ndonjë argumenti bindës.

الحِزْب ٤٠

۞ وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ ٱلْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥١﴾ ٱلَّذِينَ
ءَاتَيْنَٰهُمُ ٱلْكِتَٰبَ مِن قَبْلِهِۦ هُم بِهِۦ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾ وَإِذَا يُتْلَىٰ
عَلَيْهِمْ قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا بِهِۦٓ إِنَّهُ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّنَآ إِنَّا كُنَّا مِن قَبْلِهِۦ
مُسْلِمِينَ ﴿٥٣﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ يُؤْتَوْنَ أَجْرَهُم مَّرَّتَيْنِ بِمَا صَبَرُوا۟ وَيَدْرَءُونَ
بِٱلْحَسَنَةِ ٱلسَّيِّئَةَ وَمِمَّا رَزَقْنَٰهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٥٤﴾ وَإِذَا سَمِعُوا۟
ٱللَّغْوَ أَعْرَضُوا۟ عَنْهُ وَقَالُوا۟ لَنَآ أَعْمَٰلُنَا وَلَكُمْ أَعْمَٰلُكُمْ سَلَٰمٌ
عَلَيْكُمْ لَا نَبْتَغِى ٱلْجَٰهِلِينَ ﴿٥٥﴾ إِنَّكَ لَا تَهْدِى مَنْ أَحْبَبْتَ
وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يَهْدِى مَن يَشَآءُ ۚ وَهُوَ أَعْلَمُ بِٱلْمُهْتَدِينَ ﴿٥٦﴾
وَقَالُوٓا۟ إِن نَّتَّبِعِ ٱلْهُدَىٰ مَعَكَ نُتَخَطَّفْ مِنْ أَرْضِنَآ ۚ أَوَلَمْ
نُمَكِّن لَّهُمْ حَرَمًا ءَامِنًا يُجْبَىٰٓ إِلَيْهِ ثَمَرَٰتُ كُلِّ شَىْءٍ رِّزْقًا
مِّن لَّدُنَّا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٧﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِن
قَرْيَةٍۭ بَطِرَتْ مَعِيشَتَهَا ۖ فَتِلْكَ مَسَٰكِنُهُمْ لَمْ تُسْكَن مِّنۢ
بَعْدِهِمْ إِلَّا قَلِيلًا ۖ وَكُنَّا نَحْنُ ٱلْوَٰرِثِينَ ﴿٥٨﴾ وَمَا كَانَ رَبُّكَ
مُهْلِكَ ٱلْقُرَىٰ حَتَّىٰ يَبْعَثَ فِىٓ أُمِّهَا رَسُولًا يَتْلُوا۟ عَلَيْهِمْ
ءَايَٰتِنَا ۚ وَمَا كُنَّا مُهْلِكِى ٱلْقُرَىٰٓ إِلَّا وَأَهْلُهَا ظَٰلِمُونَ ﴿٥٩﴾

(51) Kështu Ne e gërshetuam Fjalën *(Shpalljen)* e Allahut (Teuratin me Kuranin), edhe pse të dy i ndan një kohë shumë e gjatë dhe njerëzit e kishin harruar Besëlidhjen me Allahun. Prandaj ndërthurëm tregimet rreth të dy të dërguarve*(Musait dhe Muhamedit)* dhe popujve të tyre, për shkak të ngjashmërisë mes tyre, me shpresën se ata do të përkujtohen, do të mendojnë dhe do të marrin mësim.

(52) Ata të cilëve Ne u kemi dhënë Librin e mëparshëm *(Teuratin)* përpara këtij *(Kuranit),* në të vërtetë ata e besojnë atë *(si Muhamedin ashtu edhe Kuranin)*, pasi e kanë të përshkruar profetin Muhamed në Teurat ashtu si Musain.

(53) Aq sa, kur atyre u lexohet ky Kuran nga ajo që gjejnë të shkruar për të në Teurat, ata thonë: “Ne i kemi besuar *(si Kuranit, ashtu edhe Muhamedit)*, sigurisht që ai është e Vërteta e ardhur prej Zotit tonë. Madje ne edhe para se të zbriste ai *(Kurani)* e kemi qenë muslimanë *(besimtarë të nënshtruar ndaj porosive të Zotit Një e të Vetëm dhe duke i besuar të gjithë të dërguarit e ardhur prej Tij)*.

(54) Atyre do t’u jepet shpërblim i dyfishtë për besimin e tyre, për shkak të durimit që treguan duke vazhduar në besimin e drejtë të Musait, derisa e besuan edhe Muhamedin. Po ashtu dhe për shkak se ata e kthenin të keqen me të mirë, si dhe për shkak se jepnin bamirësi për njerëzit në nevojë prej asaj me të cilën Ne i kishim furnizuar.

(55) Sa herë që ata dëgjonin *(prej devijantëve)* ndonjë bisedë të kotë *(për t’i thirrur në idhujtari apo gjynah ndaj Allahut),* ata i shmangeshin dhe u thonin: “Ne kemi punët tona e ju keni punët tuaja! Gjetshi paqen, pasi neve nuk na nevojiten injorantët që nuk logjikojnë.”

(56) Megjithatë, ti (o i Dërguar) nuk mund të udhëzosh kë të duash, por është Allahu Ai që udhëzon kë të dëshirojë në rrugën e së Vërtetës. Vetëm Ai e di më mirë se kush prej tyre e dëshiron udhëzimin dhe kush është prej të udhëzuarve.

(57) Pasi ka edhe të tillë që thonë: “Nëse ne do ta pranonim udhëzimin - Islamin, duke t’u bashkangjitur ty në këtë rrugë, do të na kishin dëbuar njerëzit e tjerë *(idhujtarë)* prej tokës tonë*(Mekës)*.” Po a nuk ishim Ne që ju mundësuam atyre sigurinë në Tokën e Shenjtë *(Mekë)*, duke i furnizuar me fruta të çdo lloji?! Jo, por ata nuk e njohin Madhështinë dhe Fuqinë e Allahut mbi ta.

(58) Sa e sa vendbanime Ne i shkatërruar për shkak se banorët e tyre e tepruan në jetë të shfrenuar. Madje vendbanimet e tyre nuk u populluan, edhe pasi ata u shkatërruan, përveç pak vendeve dhe se vetëm Ne mbetëm Trashëgimtarë të tokave të tyre.

(59) Zoti yt (o i Dërguar)– nuk e ka shkatërruar asnjë vendbanim para se t’u dërgonte një të dërguar në kryeqendrat e tyre që t’u lexonte argumentet *(dhe porositë)* Tona. Ne nuk do të kishim shkatërruar asnjë vendbanim, nëse banorët e tij nuk do të kishin qenë keqbërës, për shkak të mohimit të Allahut dhe gjynaheve që bënin ndaj Tij.

Mësime nga ajetet:

- Vlera e madhe e atyre që kanë qenë besimtarë më herët në Librat e mëparshëm duke përqafuar më pas edhe Islamin dhe duke e besuar edhe Muhamedin si të Dërguar të Allahut. Atyre njerëzve Allahu u jep shpërblim të dyfishtë, për shkak se kanë besuar dy herë.
- Udhëzimi i njerëzve është vetëm në Dorë të Allahut dhe nuk është në dorën e askujt, madje as të dërguarve.
- Ndjekja e së Vërtetës është mundësi për të arritur sigurinë dhe jo shkak për të mbjelë frikë e pasiguri, siç pretendonin idhujtarët.
- Rreziku i luksit dhe jetës së shfrenuar si për individin ashtu edhe për shoqërinë.
- Prej Mëshirës së Allahut është se Ai nuk i shkatërron njerëzit para se tu dërgojë atyre të dërguar në mënyrë që të mos kenë asnjë justifikim.

وَمَآ أُوتِيتُم مِّن شَيۡءٖ فَمَتَٰعُ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا وَزِينَتُهَاۚ وَمَا عِندَ
ٱللَّهِ خَيۡرٞ وَأَبۡقَىٰٓۚ أَفَلَا تَعۡقِلُونَ ٦٠ أَفَمَن وَعَدۡنَٰهُ وَعۡدًا حَسَنٗا
فَهُوَ لَٰقِيهِ كَمَن مَّتَّعۡنَٰهُ مَتَٰعَ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا ثُمَّ هُوَ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ
مِنَ ٱلۡمُحۡضَرِينَ ٦١ وَيَوۡمَ يُنَادِيهِمۡ فَيَقُولُ أَيۡنَ شُرَكَآءِيَ
ٱلَّذِينَ كُنتُمۡ تَزۡعُمُونَ ٦٢ قَالَ ٱلَّذِينَ حَقَّ عَلَيۡهِمُ ٱلۡقَوۡلُ رَبَّنَا
هَٰٓؤُلَآءِ ٱلَّذِينَ أَغۡوَيۡنَآ أَغۡوَيۡنَٰهُمۡ كَمَا غَوَيۡنَاۖ تَبَرَّأۡنَآ إِلَيۡكَۖ
مَا كَانُوٓاْ إِيَّانَا يَعۡبُدُونَ ٦٣ وَقِيلَ ٱدۡعُواْ شُرَكَآءَكُمۡ فَدَعَوۡهُمۡ
فَلَمۡ يَسۡتَجِيبُواْ لَهُمۡ وَرَأَوُاْ ٱلۡعَذَابَۚ لَوۡ أَنَّهُمۡ كَانُواْ يَهۡتَدُونَ
٦٤ وَيَوۡمَ يُنَادِيهِمۡ فَيَقُولُ مَاذَآ أَجَبۡتُمُ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ٦٥
فَعَمِيَتۡ عَلَيۡهِمُ ٱلۡأَنۢبَآءُ يَوۡمَئِذٖ فَهُمۡ لَا يَتَسَآءَلُونَ ٦٦ فَأَمَّا
مَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحٗا فَعَسَىٰٓ أَن يَكُونَ مِنَ ٱلۡمُفۡلِحِينَ
٦٧ وَرَبُّكَ يَخۡلُقُ مَا يَشَآءُ وَيَخۡتَارُۗ مَا كَانَ لَهُمُ ٱلۡخِيَرَةُۚ سُبۡحَٰنَ
ٱللَّهِ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ٦٨ وَرَبُّكَ يَعۡلَمُ مَا تُكِنُّ
صُدُورُهُمۡ وَمَا يُعۡلِنُونَ ٦٩ وَهُوَ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ لَهُ
ٱلۡحَمۡدُ فِي ٱلۡأُولَىٰ وَٱلۡأٓخِرَةِۖ وَلَهُ ٱلۡحُكۡمُ وَإِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ ٧٠

*Pasi disa njerëz nuk e ndiqnin të Dërguarin dhe të Vërtetën e tij zbritur prej Allahut, për shkak të frikës së sulmeve luftarake apo shkëputjes së marrëdhënieve tregtare me fiset dhe vendet e tjera, Allahu u drejtohet e u thotë:

60 Ajo që ju është dhënë juve, prej Zotit tuaj, sado qoftë ajo, është thjesht kënaqësi e dëfrim i jetës së kësaj bote të përkohshme. Por ajo ka për të përfunduar, e ndërsa ajo që është tek Allahu në botën tjetër, është shpërblim shumë më i madh e shumë më i mirë e i përhershëm se ato kënaqësi e zbukurime që i gëzoni në jetën e kësaj bote. Vallë a nuk po gjykoni, ndërkohë që juve po ju ofrohet përjetësia, e ju po mendoni për të përkohshmen?!

61 Vërtet mendoni se ai, të cilit i kemi premtuar se në jetën tjetër do të hyjë patjetër në Xhenet dhe në kënaqësitë e tij të përhershme, është njëlloj si ai, të cilit i mundësuam kënaqësitë dhe qejfet e kësaj bote, ndërkohë që në Ditën e Gjykimit do të çohet në Zjarrin e Xhehenemit?!

62 Ditën e Gjykimit, kur Allahu t'i thërrasë ata për të dhënë llogari përpara Tij, do t'u thotë: "Ku janë ata që ju i konsideronit të barabartë me Mua *(e që prej frikës së tyre nuk më besuat e nuk e ndoqët udhëzimin Tim)*?!"

63 Predikuesit e mosbesimit, të cilët e meritojnë dënimin, do të thonë: "Zoti ynë! Sa për ata që i çuam në rrugë të humbur, siç ishim edhe vetë, ne distancohemi prej tyre këtu para Teje, pasi ata nuk na adhuronin ne, por në të vërtetë adhuroninin shejtanët."

64 Pastaj Allahu u drejtohet atyre që e lanë udhëzimin e Tij për të qenë të sigurt nën mbrojtjen e të tjerëve, duke u thënë: "Thirrini tani ata që ju i konsideronit ndihmuesit tuaj në jetën e dynjasë, që t'ju shpëtojnë sot prej mundimit në të cilin ju gjendeni!"
Ata do t'i thërrasin përkrahësit e vet në dynja, mirëpo askush prej tyre nuk do t'u përgjigjet dhe aty ata do ta shohin dënimin që u është përgatitur dhe do të dëshironin të kishin besuar në jetën e dynjasë e të kishin qenë të udhëzuar. 65 Kur Zoti i tyre atë Ditë do t'i thërrasë, duke u thënë: "Çfarë përgjigje ju keni dhënë të dërguarve të Mi, të cilët Unë ju dërgova?!"

66 Aty kanë për t'u humbur justifikimet e tyre, duke mos pasur mundësi të mendojnë asgjë prej frikës dhe tmerrit që do t'i pushtojë, aq sa nuk do mund të pyesin njëri-tjetrin për të gjetur ndonjë përgjigje. Secilit do i interesojë shpëtimi i vet prej dënimit që do shohë përpara vetes.

67 Mirëpo, sa i përket atij që pendohet sa është në jetën e kësaj bote prej idhujtarisë dhe mohimit të Allahut duke e besuar Allahun dhe të dërguarit e Tij, duke bërë vepra të mira, ai ndoshta ka për të qenë prej të shpëtuarve atë Ditë *(nëse ai vdes si i tillë dhe nuk kthehet më në idhujtari, mohim dhe gjynahe para se të vdesë)*.

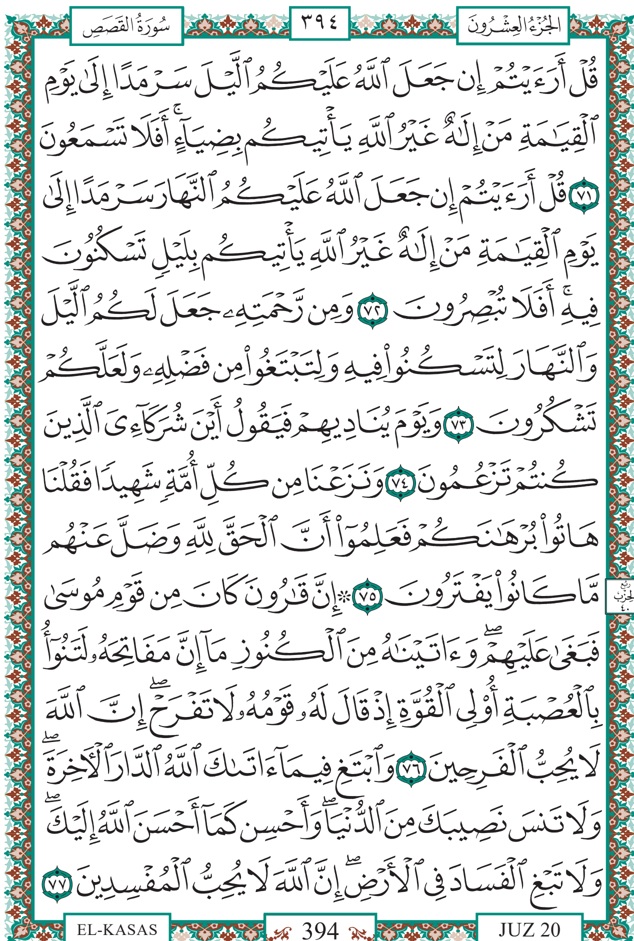
68 Zoti yt (o i Dërguar mund të krijojë çfarë të dëshirojë dhe mund të zgjedhë prej tyre kë të dëshirojë *(sipas Urtësisë së Tij Absolute)*, qoftë si i dërguar e qoftë si besimtar i udhëzuar. Kështu që, nuk u përket atyre të bëjnë zgjedhje për këtë e t'i tregojnë Allahut *(se kush duhet e kush nuk duhet të jetë i dërguar apo i udhëzuar)*.
I Pastër dhe i Lartësuar është Allahu prej të metave, mangësive dhe asaj se si e mendojnë dhe e përshkruajnë njerëzit, duke e barazuar Atë me idhuj të rëndomtë.

69 Ndërkohë që Zoti yt (o i Dërguar)- *(ashtu siç u përmend edhe në ndodhinë e Musait)* di çdo gjë që fshehin kraharorët e tyre, njësoj siç e di edhe atë që ata e shfaqin haptazi.

70 Ai është Allahu, përveç të Cilit nuk ka zot tjetër që e meriton të adhurohet. Vetëm Atij i përket falenderimi, si në këtë botë, ashtu edhe në botën tjetër. Vetëm Atij i përket Ligjvënia *(Vendimmarrja për çdo gjë)* dhe se të gjithë do të ktheheni tek Ai në Ditën e Gjykimit për të dhënë llogari e për të marrë atë që meritoni.

Mësime nga ajetet:

• Inteligjent e i mençur është ai i cili i jep përparësi të përjetshmes në vend të të përkohshmes. • Pranimi i besimit dhe pendimi i fshin të gjitha gjynahet që ka bërë njeriu në të kaluarën e tij. • Përzgjedhja i përket vetëm Allahut e jo robërve të Tij, kështu që njerëzit nuk mund t'i tregojnë Atij që është i Gjithëdijshmi. • Dija e Allahut përfshinë gjithçka, atë që duket e atë që nuk duket, atë që është e krijuar dhe atë që nuk është krijuar në mënyrë të hollësishme.

*Pastaj Allahu i fton njerëzit të meditojnë rreth argumenteve të Madhështisë së Tij, duke u përkujtuar atyre paaftësinë e tyre dhe të zotave të tyre me të cilët ata e krahasonin, duke u thënë:
71 Thuaju o i Dërguar: “Ç’mendoni nëse Allahu do t’jua bënte natën të përhershme, duke jua zgjatur atë deri në Ditën e Kijametit? Cili zot tjetër përveç Allahut ka për t’ju sjellë juve dritë *(për t’ju nxjerrë nga errësira)*?! Vallë, a nuk po e dëgjoni këtë argument dhe ta kuptoni se, nëse Ne nuk do t’ju kishim zbritur juve këtë Shpallje, e cila është dritë, që ju nxjerr prej errësirave të injorancës, ju do të kishit mbetur në ato errësira deri në Ditën e Gjykimit?!”
72 Thuaju (o i Dërguar) përsëri: “Ç’mendoni nëse Allahu do t’jua bënte ditën të përhershme, duke jua zgjatur atë deri në Ditën e Kijametit? Cili zot tjetër, përveç Allahut, do t’ju sillte natën në të cilën preheni dhe qetësoheni?! Pra, a nuk po i shikoni këto argumente dhe ta kuptoni se nuk ka zot tjetër përveç Allahut dhe se ju jeni nën Mëshirën e Tij?!
73 Ai, prej Mëshirës së Vet ndaj jush, ju bëri të përshtatshme natën edhe ditën, në mënyrë që të pushoni dhe të angazhoheni për të kërkuar të mirat e Tij në to, që ju të tregoheni mirënjohës.
74 Atë ditë Ai do të thërrasë njerëzit për të dhënë llogari dhe do t’u thotë: “Ku i keni ata të cilët i keni konsideruar si të barabartë me Mua?!”,
75 E do nxjerrë prej çdo populli dëshmitarë për atë që ata kanë thënë e kanë vepruar. Pastaj do t’u themi: “Na sillni tani argumentin tuaj të qartë e të pakundërshtueshëm për atë që keni thënë e keni bërë!” Aty ata kanë për ta kuptuar se e Vërteta është me Allahun dhe se çdo gjë që kanë trilluar *(në jetën e dynjasë ndaj Zotit dhe Udhëzimit të Tij)* tashmë ka marrë fund dhe është zhdukur.

*Meqë kishte prej njerëzve që nuk e ndiqnin udhëzimin e Muhamedit ﷺ për shkak të pushtetit dhe pasurisë së tyre, kishte edhe të tillë që nuk e pranonin udhëzimin e tij për shkak të interesit dhe lakmisë që kishin ndaj të parëve, prandaj Allahu u sjell atyre ndodhinë e Karunit, e thotë:
76 Me të vërtetë *(edhe)* Karunit, i cili ishte prej popullit të Musait dhe e pati tepruar ndaj popullit të vet me padrejtësi dhe shfrenime, Ne i kishim dhuruar pasuri e thesare nga ari, aq sa çelësat e depove të tij nuk mund t’i ngrinin *(përveçse me vështirësi)* një numër *(grup)* i fuqishëm burrash. Populli i vet i tha: “Mos u entuziazmo, pasi Allahu në të vërtetë, nuk i do ata që entuziazmohen, duke u vetëpëlqyer dhe përçmuar të tjerët.
77 Por, kërko që nëpërmjet asaj që të ka dhuruar Allahu, të fitosh jetën e përjetshme!. Dhe mos e harro përgjegjësinë dhe obligimet që ke në këtë botë, ndaj Zotit, familjarëve, shoqërisë dhe popullit tënd! Bëj mirë, duke ua lehtësuar vështirësitë të varfërve, jetimëve e njerëzve në nevojë, ashtu siç të ka bërë mirë edhe ty Allahu, duke t’i dhuruar këto të mira. Mos përhap ngatërresa në tokë, duke i joshur njerëzit me pasuri për të bërë padrejtësi, vrasje dhe përvetësime, pasi Allahu nuk i do ngatërrestarët.

Mësime nga ajetet:

- Ndryshimi i natës dhe i ditës është një mirësi e Allahut, për të cilën njeriu duhet të jetë mirënjohës.
- Shkelja e kufijve të Zotit mund të ndodhë vetëm si rezultati i pushtetit dhe autoritetit, por edhe si rezultat i pasurisë dhe vetëpëlqimit.
- Entuziazmi duke u kënaqur me përçmimin e të tjerëve është një gjynah, që ndjell Zemërimin e Allahut.
- Nevoja për ta këshilluar dikë për të cilin ekziston frika se mund të bjerë në fitne *(sprovë)* apo që mund të shkaktojë ndonjë përçarje.
- Urrejtja që Allahu ka ndaj atyre që prishin në tokë, duke shkatërruar njerëzit moralisht dhe fetarisht, duke prishur balancat e lirive dhe zgjedhjeve me ryshfete, eliminime dhe imponime.

قَالَ إِنَّمَآ أُوتِيتُهُۥ عَلَىٰ عِلۡمٍ عِندِيٓۚ أَوَلَمۡ يَعۡلَمۡ أَنَّ ٱللَّهَ قَدۡ أَهۡلَكَ
مِن قَبۡلِهِۦ مِنَ ٱلۡقُرُونِ مَنۡ هُوَ أَشَدُّ مِنۡهُ قُوَّةٗ وَأَكۡثَرُ جَمۡعٗاۚ
وَلَا يُسۡـَٔلُ عَن ذُنُوبِهِمُ ٱلۡمُجۡرِمُونَ ٧٨ فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوۡمِهِۦ
فِي زِينَتِهِۦۖ قَالَ ٱلَّذِينَ يُرِيدُونَ ٱلۡحَيَوٰةَ ٱلدُّنۡيَا يَٰلَيۡتَ لَنَا
مِثۡلَ مَآ أُوتِيَ قَٰرُونُ إِنَّهُۥ لَذُو حَظٍّ عَظِيمٖ ٧٩ وَقَالَ ٱلَّذِينَ
أُوتُواْ ٱلۡعِلۡمَ وَيۡلَكُمۡ ثَوَابُ ٱللَّهِ خَيۡرٞ لِّمَنۡ ءَامَنَ وَعَمِلَ
صَٰلِحٗاۚ وَلَا يُلَقَّىٰهَآ إِلَّا ٱلصَّٰبِرُونَ ٨٠ فَخَسَفۡنَا بِهِۦ
وَبِدَارِهِ ٱلۡأَرۡضَ فَمَا كَانَ لَهُۥ مِن فِئَةٖ يَنصُرُونَهُۥ مِن دُونِ
ٱللَّهِ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلۡمُنتَصِرِينَ ٨١ وَأَصۡبَحَ ٱلَّذِينَ تَمَنَّوۡاْ
مَكَانَهُۥ بِٱلۡأَمۡسِ يَقُولُونَ وَيۡكَأَنَّ ٱللَّهَ يَبۡسُطُ ٱلرِّزۡقَ لِمَن
يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦ وَيَقۡدِرُۖ لَوۡلَآ أَن مَّنَّ ٱللَّهُ عَلَيۡنَا لَخَسَفَ بِنَاۖ
وَيۡكَأَنَّهُۥ لَا يُفۡلِحُ ٱلۡكَٰفِرُونَ ٨٢ تِلۡكَ ٱلدَّارُ ٱلۡأٓخِرَةُ نَجۡعَلُهَا
لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوّٗا فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَا فَسَادٗاۚ وَٱلۡعَٰقِبَةُ لِلۡمُتَّقِينَ
٨٣ مَن جَآءَ بِٱلۡحَسَنَةِ فَلَهُۥ خَيۡرٞ مِّنۡهَاۖ وَمَن جَآءَ بِٱلسَّيِّئَةِ فَلَا
يُجۡزَى ٱلَّذِينَ عَمِلُواْ ٱلسَّيِّـَٔاتِ إِلَّا مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ٨٤

(78) Karuni u tregua mosmirënjohës ndaj Allahut, ia dedikoi gjithçka vetes dhe tha: "Kjo që ju shihni, më është dhënë vetëm për shkak të dijes dhe aftësisë sime, sepse unë jam inteligjent, e jo se ma ka dhënë dikush tjetër." Po a nuk e dinte ai *(edhe këtë tjetrën)* se Allahu në të vërtetë kishte shkatërruar edhe të tjerë përpara tij ndër shekuj, që qenë edhe më të fuqishëm e me më shumë mbështetës se ai dhe se kriminelët nuk i pyet kush për arsyen e gjynaheve të tyre, por i shkatërron ata në këtë botë dhe në botën tjetër, pa i pyetur fare për to*(pasi Ai e di shumë mirë se çfarë ata kanë bërë)*?!
(79) Pastaj ai doli përpara popullit të vet me tërë pasurinë e madhështinë e tij. Ata që ishin lakmues të jetës së kësaj bote, thanë: "Ah, sikur të na ishte dhënë edhe neve ashtu si Karunit. Me të vërtetë ai paska qenë me fat të madh!"
(80) Mirëpo ata, të cilëve me të vërtetë u ishte dhënë dije, thanë: "Të mjerët ju! Po a nuk e dini se shpërblimi i Allahut (Xheneti) është për atë që i beson dhe i bindet Atij, duke i kryer porositë dhe duke iu larguar ndalesave të Tij, me bërjen e veprave të mira. Xheneti do të jetë shumë herë më i mirë sesa e gjithë pasuria e kësaj bote të përkohshme; shpërblim të cilin nuk mund ta arrijë askush përveç atyre që qenë të durueshëm në jetën e kësaj bote e u treguan të qëndrueshëm në besim dhe bindje ndaj Tij, përballë çdo lloj sprove apo joshjeje si kjo e Karunit?!"
(81) Aty Ne e përpimë tokën bashkë me të dhe me shtëpinë e tij. Askush prej përkrahësve të tij nuk mund ta ndihmonte, duke mos i mbetur atij askush tjetër përveç Allahut. Ai nuk u ndihmua, pasi nuk ishte prej atyre që meritonin të ndihmoheshin.
(82) Kur e panë atë që i ndodhi Karunit, pikërisht ata që deri dje lakmonin të ishin në vendin e tij, iu kthyen vetes të penduar me qortim: "Obobo! Vetëm Allahu ia shton furnizimin kujt të dojë prej robërve të Vet dhe ia pakëson atë kujt të dojë! Nëse nuk do të kishte qenë Mirësia e Allahut ndaj nesh, do të na kishte përpirë toka edhe neve *(bashkë me të)*. Eh! Si mund të thuash tani se Atij nuk mund t'i shpëtojnë dot mohuesit dhe mosmirënjohësit!"

*Pastaj Allahu e përmbyll tregimin e këtyre ndodhive, duke filluar nga Faraoni me kryelartësinë e tij e deri tek Karuni me mosmirënjohjen e tij ndaj Allahut. Ai e bën të qartë se kjo jetë e përkohshme është një provim, në të cilin njerëzit tregojnë veten se kush janë. Ai e ka bërë Xhenetin shpërblim vetëm për ata që qenë të përulur ndaj Krijuesit të tyre dhe modestë ndaj njerëzve, duke thënë:
(83) Ndërsa atë Banesë të Përjetshme (Xhenetin), Ne e kemi përgatitur vetëm për ata që nuk dëshirojnë kryelartësi dhe nuk bëjnë ngatërresa në tokë. Përfundimi i mirë *(fitorja)* do të jetë gjithmonë për të devotshmit, të cilët u janë përkushtuar porosive të Allahut dhe u janë larguar ndalimeve të Tij.
(84) Kushdo që vjen atë Ditë me ndonjë vepër të mirë, duke qenë besimtar në Allahun, atij do t'i jepet shpërblim shumëfish edhe më i mirë se ajo që ka bërë. Ndërsa, kush vjen me ndonjë vepër të keqe, duke e mohuar Allahun, atyre nuk do t'u jepet gjë tjetër përveç asaj që kanë punuar.

Mësime nga ajetet:

- Çdo gjë që zotëron njeriu prej mirësive apo arritjeve është vetëm prej Allahut, sipas asaj që Ai ka dëshiruar dhe e ka përcaktuar.
- Dijetarët e vërtetë janë ata që zotërojnë urtësinë, duke i shpëtuar njerëzit prej sprovave, të cilat u rrezikojnë atyre besimin, pasi dija e orienton njeriun gjithmonë për tek rruga e duhur.
- Kryelartësia, mendjemadhësia dhe përhapja e korruptimit në tokë, gjithmonë kanë si përfundim shkatërrimin.
- Mëshira e gjerë e Allahut ndaj besimtarëve, duke u shtuar shpërblimet atyre për një vepër të mirë nga dhjetëfish deri në shtatëqindfish e më tepër, si dhe drejtësia e treguar ndaj jobesimtarëve, duke mos u shumëfishuar atyre të këqijat përtej asaj që ata kanë bërë, të cilat kanë për t'u mjaftuar.

إِنَّ ٱلَّذِي فَرَضَ عَلَيۡكَ ٱلۡقُرۡءَانَ لَرَآدُّكَ إِلَىٰ مَعَادٖۚ قُل رَّبِّيٓ
أَعۡلَمُ مَن جَآءَ بِٱلۡهُدَىٰ وَمَنۡ هُوَ فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٖ ٨٥ وَمَا كُنتَ
تَرۡجُوٓاْ أَن يُلۡقَىٰٓ إِلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبُ إِلَّا رَحۡمَةٗ مِّن رَّبِّكَۖ فَلَا
تَكُونَنَّ ظَهِيرٗا لِّلۡكَٰفِرِينَ ٨٦ وَلَا يَصُدُّنَّكَ عَنۡ ءَايَٰتِ
ٱللَّهِ بَعۡدَ إِذۡ أُنزِلَتۡ إِلَيۡكَۖ وَٱدۡعُ إِلَىٰ رَبِّكَۖ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ
ٱلۡمُشۡرِكِينَ ٨٧ وَلَا تَدۡعُ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَۘ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۚ
كُلُّ شَيۡءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجۡهَهُۥۚ لَهُ ٱلۡحُكۡمُ وَإِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ ٨٨

ترتيبها ٢٩ — سُورَةُ العَنكَبُوتِ — آياتها ٦٩

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الحزب ٤٠ الٓمٓ ١ أَحَسِبَ ٱلنَّاسُ أَن يُتۡرَكُوٓاْ أَن يَقُولُوٓاْ ءَامَنَّا وَهُمۡ
لَا يُفۡتَنُونَ ٢ وَلَقَدۡ فَتَنَّا ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۖ فَلَيَعۡلَمَنَّ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ
صَدَقُواْ وَلَيَعۡلَمَنَّ ٱلۡكَٰذِبِينَ ٣ أَمۡ حَسِبَ ٱلَّذِينَ يَعۡمَلُونَ
ٱلسَّيِّـَٔاتِ أَن يَسۡبِقُونَاۚ سَآءَ مَا يَحۡكُمُونَ ٤ مَن كَانَ يَرۡجُواْ
لِقَآءَ ٱللَّهِ فَإِنَّ أَجَلَ ٱللَّهِ لَأٓتٖۚ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ ٥ وَمَن
جَٰهَدَ فَإِنَّمَا يُجَٰهِدُ لِنَفۡسِهِۦٓۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٦

* Meqë i Dërguari ﷺ u përndoq dhe u detyrua të bënte Hixhret *(shpërngulje)* prej Mekës në Medinë, Allahu i Lartësuar e përgëzoi atë, pikërisht kur ai i po dilte nga Meka, me një lajm të mirë, i cili do të realizohej me çlirimin e Mekës, duke i thënë: (85) Vërtetë që Ai i Cili ta ka zbritur këtë Kuran nëpërmjet Shpalljes dhe ta ka bërë detyrim përcjelljen e tij dhe të punuarit sipas asaj që gjendet në të, ka për të të kthyer përsëri ty atje prej nga dole - Mekës - si çlirues, prandaj thuaju: "Të jeni të sigurt se Zoti im e di më mirë se kush prej nesh është i udhëzuar *(në atë çfarë beson e bën)* dhe kush është krejtësisht i humbur *(e nuk e di se çfarë bën)*." (86) Ti e di (o Muhamed) se para se të të zbriste Kurani, ti as nuk shpresoje se do të të zbritej ndonjë Libër, por kjo është Mëshira e Zotit tënd. Prandaj mos i dil në mbrojtje asnjë mohuesi, pas këtyre argumenteve bindëse që tregojnë vërtetësinë tënde, pasi vetë Shpallja e Kuranit *(ashtu siç i zbriti Teuratin edhe Musait)* dhe triumfi yt me çlirimin e Mekës *(ashtu siç triumfoi Musai mbi Faraonin)* janë të mjaftueshme për ta, që ta kuptojnë të vërtetën tënde. (87) Mos të të shmangin ata prej thirrjes me ajetet *(vargjet e shenjta)* e Allahut, pasi Allahu t'i zbriti ato, duke dëshiruar prej teje që të diskutosh me ta me argumente. Prandaj, ti vetëm fto për tek Zoti yt, duke e njësuar e adhuruar Atë dhe duke ndjekur vetëm Ligjin e Tij! Kushdo që dëshiron të besojë ashtu sikurse ti, thuaji: "Mos u bëj prej idhujtarëve*(e të përfshihesh me ta)*!" (88) Dhe mos lut krahas Allahut ndonjë zot tjetër, sepse nuk ka zot tjetër që e meriton adhurimin përveç Tij, por bëhu prej njësuesve që e adhurojnë vetëm Allahun e nuk lusin e nuk kanë frikë askënd tjetër përveç Tij. Gjithçka do të zhduket dhe vetëm Fytyra *(Qenia)* e Tij do të mbetet. Vetëm Atij i përket Ligjvënia *(Vendimi)* dhe vetëm tek Ai do të ktheheni të gjithë."

SURJA "EL-ANKEBUT"

Mekase

Me emrin e Allahut, të Gjithëmëshirshmit, Mëshirëplotit!

Qëllimet e sures:

Urdhërimi për të qenë të duruar dhe të qëndrueshëm përballë vështirësive dhe sprovave dhe sqarimi i fundit të mirë për një personi të tillë.

Shpjegimi i ajeteve:

(1) Elif, Lam, Mijm. Janë shkronja të veçuara, për të cilat është folur në fillim të sures "El-Bekare". (2) A menduan njerëzit se do jetë e mjaftueshme që ata thjesht të thonë "Besojmë!", e të konsiderohen besimtarë pa u vënë fillimisht në sprovë, në mënyrë që të dalë në pah e vërteta, nëse janë apo jo besimtarë të vërtetë?! (3) Ne i sprovuam edhe ata që qenë përpara tyre, në mënyrë që të dihet haptazi tek Allahu si dëshmi për ta, se kush qenë të sinqertë në atë që thanë dhe se kush kanë qenë gënjeshtarët. (4) A mos vallë mohuesit që bënë të këqija e krime ndaj besimtarëve, mendojnë se na kaluan dhe ia hodhën paq, meqë Ne nuk i shkatërruam*(e as nuk po i shkatërrojmë)* ata*(ashtu siç bëmë me Faraonin dhe Karunin)*,për shkak të persekutimeve që po u bëjnë besimtarëve?! *(*Sa gjykim të keq e të padrejtë që bëjnë me këtë *(ndaj vetes e ndaj të tjerëve)*, kur mendojnë se me mohimin e Krijuesit të tyre dhe të Ditës së Llogarisë, ata kanë për të na shpëtuar. (5) Prandaj kushdo që shpreson takimin me Allahun në Ditën e Gjykimit dhe shpreson tek Drejtësia e Tij, le ta dijë se afati i caktuar i Allahut *(që Ai të marrë hak kundër tyre e t'i shpërblejë besimtarët për sakrificat e tyre)* po vjen *(siç erdhi çlirimi i Mekës dhe mposhtja e mosbesimit)*.Çdo gjë që ka për të ardhur është afër, pasi vërtetë Ai është Dëgjuesi i lutjeve dhe rënkimeve të të shtypurve, he Ai është i Dijshmi për çdo gjë të fshehtë e të dukshme dhe i planifikon gjërat sipas Dijes dhe Urtësisë së Vet Absolute. (6) Kushdo që përpiqet të mposhtë egon, veset, dëshirat e kota, duke iu nënshtruar Allahut me kryerjen e porosive të Tij; ai në të vërtetë është duke u përpjekur dhe po sakrifikon në dobi të vetes dhe të ardhmes së vet *(si për këtë jetë ashtu edhe për jetën tjetër)*, pasi Allahu nuk ka nevojë për askënd.

Mësime nga ajetet:

• Ndalimi i mbështetjes dhe ndihmës së pasuesve të rrugës së humbjes, qoftë edhe edhe nëse rritet ndjeshëm numri i tyre. • Urdhri për t'iu përmbajtur dhe përkushtuar Teuhidit *(Njësimit)* të Allahut dhe për t'iu larguar shirkut dhe idhujtarisë. • Sprovimi i besimtarëve është një ligj i pandryshueshëm i Allahut. • Allahu nuk ka nevojë për adhurimin që i bëjnë njerëzit, por janë njerëzit ata që kanë nevojë për adhurimin e Tij, që nëpërmjet këtij adhurimi të arrijnë Kënaqësinë dhe Mëshirën e Tij.

وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنۡهُمۡ سَيِّـَٔاتِهِمۡ
وَلَنَجۡزِيَنَّهُمۡ أَحۡسَنَ ٱلَّذِي كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ٧ وَوَصَّيۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ
بِوَٰلِدَيۡهِ حُسۡنٗاۖ وَإِن جَٰهَدَاكَ لِتُشۡرِكَ بِي مَا لَيۡسَ لَكَ بِهِۦ عِلۡمٞ
فَلَا تُطِعۡهُمَآۚ إِلَيَّ مَرۡجِعُكُمۡ فَأُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ٨
وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَنُدۡخِلَنَّهُمۡ فِي ٱلصَّٰلِحِينَ
٩ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَقُولُ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ فَإِذَآ أُوذِيَ فِي ٱللَّهِ جَعَلَ
فِتۡنَةَ ٱلنَّاسِ كَعَذَابِ ٱللَّهِۖ وَلَئِن جَآءَ نَصۡرٞ مِّن رَّبِّكَ لَيَقُولُنَّ
إِنَّا كُنَّا مَعَكُمۡۚ أَوَلَيۡسَ ٱللَّهُ بِأَعۡلَمَ بِمَا فِي صُدُورِ ٱلۡعَٰلَمِينَ
١٠ وَلَيَعۡلَمَنَّ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَلَيَعۡلَمَنَّ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ
١١ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لِلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّبِعُواْ سَبِيلَنَا
وَلۡنَحۡمِلۡ خَطَٰيَٰكُمۡ وَمَا هُم بِحَٰمِلِينَ مِنۡ خَطَٰيَٰهُم مِّن
شَيۡءٍۖ إِنَّهُمۡ لَكَٰذِبُونَ ١٢ وَلَيَحۡمِلُنَّ أَثۡقَالَهُمۡ وَأَثۡقَالٗا مَّعَ
أَثۡقَالِهِمۡۖ وَلَيُسۡـَٔلُنَّ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ عَمَّا كَانُواْ يَفۡتَرُونَ
١٣ وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوۡمِهِۦ فَلَبِثَ فِيهِمۡ أَلۡفَ سَنَةٍ
إِلَّا خَمۡسِينَ عَامٗا فَأَخَذَهُمُ ٱلطُّوفَانُ وَهُمۡ ظَٰلِمُونَ ١٤

(7) Sa u përket atyre që besuan dhe duruan përballë sprovave Tona dhe bënë vepra të mira, Ne kemi për t'jua fshirë të këqijat, si dhe kemi për t'i shpërblyer edhe më mirë se ato që kanë bërë dhe sakrifikuar.
(8) (Vërtet që Ne ia kemi lënë porosi njeriut të sillet mirë me prindërit. Megjithatë, nëse ata të dy *(apo ndonjëri prej tyre)* të kundërvihet, në mënyrë që ti të më bësh Mua shirk *(idhujtari)* padrejtësisht e të adhurosh dikë tjetër krahas Meje *(siç ndodhi me Sad bin Ebi Uekasin dhe nënën e tij)*, (, atëherë ti mos iu bind atyre, pasi nuk lejohet bindja ndaj krijesës duke kundërshtuar Krijuesin. Dijeni se vetëm tek Unë do të jetë kthimi i juaj, në Ditën e Gjykimit, e aty Unë kam për t'ju treguar dhe shpërblyer për gjithçka që keni bërë, (9) duke i futur ata që kanë besuar dhe bërë vepra të mira, në mesin e robërve të mirë, në Xhenetin e Përjetshëm. (10) *(Ne ju vëmë në këto sprova pasi)* Ka edhe të tillë prej njerëzve që në zemër kanë sëmundjen e hipokrizisë dhe interesit, të cilët, nga njëra anë thonë: "Besojmë Allahun!" e nga ana tjetër, kur sprovohen me ndonjë sulm apo kërcënim për shkak të fesë së Allahut, ata e konsiderojnë të keqen prej njerëzve si dënimin e dhembshëm të Allahut, duke iu frikësuar të keqes së tyre më shumë se dënimit të Allahut. Mirëpo, nëse ty (o i Dërguar) do të të vinte triumfi prej Zotit tënd, ata do të ishin të parët që do të thoshin: "Ne kemi qenë me ju!" Po a nuk e dinë ata se Allahu di çdo fshehtësi të njerëzve dhe se Atij nuk mund t'i fshihet asgjë prej tyre?! Vallë, dëshirojnë t'i tregojnë Allahut se ç'kishin në zemra?! (11) *(Prandaj Allahu i vuri njerëzit në sprovë me situata dhe rreziqe të tilla)* Në mënyrë që të dihet haptazi tek Allahu, si një dëshmi pro tyre, se kush patën besuar sinqerisht, siç të dihet haptazi, si një dëshmi kundër tyre, se kush qenë hipokritët, të cilët shfaqin besimin dhe fshehin mohimin. - Duke qenë se nga mohimi i mbajtjes përgjegjësi për gabimet e të tjerëve jobesimtarët, që ftojnë në rrugën e tyre të humbur, mund të mendojnë se nuk do të mbajnë përgjegjësi të shtuar, Allahu ua largon këtë mendim të pabazuar, duke thënë: (12) Ndërsa ata që mohuan, duke e treguar hapur mosbesimin e tyre, u drejtohen atyre që besuan: "Ndiqeni rrugën tonë, se jua marrim ne gjynahet tuaja!" *(duke qenë të bindur se)* ata nuk kanë për të bartur gjynahet e askujt. Kjo sepse ata nuk besonin as në Ringjallje dhe as në Ditë Gjykimi. Në të vërtetë ata janë gënjeshtarë, sepse, kur ata ta shikojnë dënimin Ditën e Gjykimit, nuk do të dëshirojnë assesi t'i marrin gjynahet dikujt tjetri. (13) Megjithatë, atyre do t'u ngarkohet barra e përgjegjësisë bashkë me barrën e përgjegjësisë së atyre që i ndoqën pas, barra e devijimit të tyre dhe e devijimit të të tjerëve, pa iu pakësuar asnjërës palë prej tyre barra e përgjegjësisë *(për të zgjedhur udhëzimin e për të lënë devijimin)*. Ditën e Gjykimit, kur të ringjallen, kanë për të dhënë llogari të gjithë ata, si prijësit, ashtu edhe ndjekësit e tyre për gjithçka që kanë trilluar për të mohuar Allahun, Shpalljen, të Dërguarin dhe Drejtësinë e Tij. *Për shkak të mizorisë dhe persekutimit që u bëheshin besimtarëve nga jobesimtarët e Mekës, Zoti i paralajmëroi mohuesit me një ndëshkim si ai i Faraonit dhe Karunit. (Allahu e këshillon të Dërguarin dhe besimtarët të tregohen të duruar e të mos nxitohen, duke u përmendur atyre shembullin e Nuhut:
(14) Ne *(ashtu sikurse ty)* e dërguam edhe Nuhun tek populli i vet dhe ai qëndroi në mesin e tyre, duke i ftuar ata që ta njësonin dhe adhuronin Allahun një mijë pa pesëdhjetë vjet *(950 vjet)*. Pasi ata e konsideruan atë gënjeshtar, duke këmbëngulur përfundimisht në mosbesimin e tyre, atëherë ata i përfshiu përmbytja e madhe, duke qenë mizorë e keqbërës me mohimin e Allahut dhe të dërguarve të Tij.

Mësime nga ajetet:

• Veprat e mira bëhen shkak që Allahu t'ua fshijë gjynahet besimtarëve. • Detyra e besimtarit që të tregohet bamirës dhe i sjellshëm me prindërit. • Besimi në Allahun e shtyn besimtarin që t'i durojë shqetësimet dhe sulmet e padrejta për shkak të besimit në Rrugën e Tij. • Kushdo që sjell një traditë, rrugë apo mënyrë për të bërë ndonjë të keqe, ai do të ketë mbi vete barrën e gjynahut të vet dhe barrën e gjynahut të atyre që e ndjekin atë, pa u pakësuar asgjë prej barrës së tyre. • Besimtari e ka detyrim që të tregohet i duruar dhe i qëndrueshëm në rrugën e besimit, si dhe të mos nxitohet e ta lërë përpjekjen për t'i ftuar dhe edukuar njerëzit. Besimtari duhet të marrë shembull durimin e të dërguarve në rrugën e ftesës në Islam, veçanërisht atë të Nuhut gjatë thirrjes së tij për 950 vjet.

فَأَنجَيۡنَٰهُ وَأَصۡحَٰبَ ٱلسَّفِينَةِ وَجَعَلۡنَٰهَآ ءَايَةٗ لِّلۡعَٰلَمِينَ
١٥ وَإِبۡرَٰهِيمَ إِذۡ قَالَ لِقَوۡمِهِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ وَٱتَّقُوهُۖ ذَٰلِكُمۡ
خَيۡرٞ لَّكُمۡ إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ١٦ إِنَّمَا تَعۡبُدُونَ مِن
دُونِ ٱللَّهِ أَوۡثَٰنٗا وَتَخۡلُقُونَ إِفۡكًاۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ تَعۡبُدُونَ مِن
دُونِ ٱللَّهِ لَا يَمۡلِكُونَ لَكُمۡ رِزۡقٗا فَٱبۡتَغُواْ عِندَ ٱللَّهِ ٱلرِّزۡقَ
وَٱعۡبُدُوهُ وَٱشۡكُرُواْ لَهُۥٓۖ إِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ ١٧ وَإِن تُكَذِّبُواْ
فَقَدۡ كَذَّبَ أُمَمٞ مِّن قَبۡلِكُمۡۖ وَمَا عَلَى ٱلرَّسُولِ إِلَّا ٱلۡبَلَٰغُ
ٱلۡمُبِينُ ١٨ أَوَلَمۡ يَرَوۡاْ كَيۡفَ يُبۡدِئُ ٱللَّهُ ٱلۡخَلۡقَ ثُمَّ
يُعِيدُهُۥٓۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٞ ١٩ قُلۡ سِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ
فَٱنظُرُواْ كَيۡفَ بَدَأَ ٱلۡخَلۡقَۚ ثُمَّ ٱللَّهُ يُنشِئُ ٱلنَّشۡأَةَ ٱلۡأٓخِرَةَۚ
إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ٢٠ يُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ وَيَرۡحَمُ
مَن يَشَآءُۖ وَإِلَيۡهِ تُقۡلَبُونَ ٢١ وَمَآ أَنتُم بِمُعۡجِزِينَ فِي
ٱلۡأَرۡضِ وَلَا فِي ٱلسَّمَآءِۖ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِن
وَلِيّٖ وَلَا نَصِيرٖ ٢٢ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَلِقَآئِهِۦٓ
أُوْلَٰٓئِكَ يَئِسُواْ مِن رَّحۡمَتِي وَأُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ٢٣

(15) Ne e shpëtuam atë dhe ata që ishin me të në anije prej përmbytjes së madhe, duke e bërë anijen *(dhe ndodhinë)* e tij një argument të mjaftueshëm për njerëzimin, në mënyrë që ta kuptonin Fuqinë dhe Mëshirën e Allahut përmbi ta dhe të nxirrnin mësim.

(16) Ne *(ashtu sikurse ty)* dërguam edhe Ibrahimin, i cili kur i tha popullit i vet: "Adhuroni vetëm Allahun dhe kijani frikën vetëm Atij dhe ndëshkimit të Tij, duke i vënë në zbatim porositë e Tij e duke hequr dorë nga ndalimet e Tij! Kjo është më e mirë dhe më e dobishme për ju, nëse e mendoni dhe kuptoni këtë.

(17) Ato që ju po i adhuroni në vend të Allahut, nuk janë tjetër vetëm se idhuj, që ju vetë i keni gdhendur me duart tuaja dhe se çdo gjë që ju besoni në lidhje me adhurimin e tyre, janë trillimet tuaja, që i keni thënë e i besoni po vetë. Madje, edhe ata *(njerëz si Nemrudi)* të cilët ju po i adhuroni *(me frikë, respekt, bindje, nënshtrim e madhërim)* në vend të Allahut, nuk kanë në zotërim të tyre asnjë furnizim që do mund t'ju furnizonin me të *(pasi ata vetë janë konsumues të furnizimit)*. Prandaj kërkojani furnizimin tuaj vetëm Allahut, i Cili zotëron qiejt dhe tokën. Adhurojeni vetëm Atë duke mos e barazuar me askënd dhe tregohuni mirënjohës ndaj Tij për mirësitë të cilat ju i gëzoni prej Tij, pasi një ditë do të ktheheni tek Ai.

(18) Nëse ju e mohoni këtë *(se një ditë do të ktheheni tek Ai për të dhënë llogari)*, atëherë dijeni se edhe përpara jush ka pasur popuj që kanë mohuar të dërguarit e vet, mirëpo i dërguari nuk ka detyrim tjetër përveç përcjelljes së porosive të Allahut në mënyrën më të qartë."

(19) Vallë, a nuk e shohin ata përgënjeshtrues se si Allahu e fillon krijimin dhe pastaj e përsërit atë vazhdimisht?! Kjo për Allahun është e lehtë, sepse Ai është i Plotfuqishëm për çdo gjë dhe se asgjë nuk mund ta bëjë Atë të paaftë.

(20) Prandaj thuaju edhe ti (o i Dërguar) atyre që e vënë në dyshim çështjen e Ringjalljes: "Udhëtoni dhe vëreni nëpër tokë duke medituar, se si Allahu e ka nisur krijimin e krijesave duke bërë krijesa nga më të ndryshmet e më të larmishmet." Pastaj thuaju: "Ja pra, kështu ka për ta filluar Allahu përsëri krijimin edhe në Ahiret. Vërtet që Allahu është i Plotfuqishëm për çdo gjë.

(21) Ashtu siç Ai e ndëshkon me Drejtësinë e Vet kë të dëshirojë prej jush dhe mëshiron me Mëshirën e Vet kë të dëshirojë ashtu do të paraqiteni dhe ju vetëm tek Ai.

(22) Ju nuk do të mund t'i shpëtoni Atij as në tokë e as në qiell, që ta dini mirë se nuk keni për të pasur asnjë Kujdestar dhe as Shpëtimtar tjetër përveç Allahut."

(23) Ndërsa ata që i mohojnë argumentet *(porositë)* e Allahut (o i Dërguar)- dhe e mohojnë takimin me Të në Ditën e Gjykimit, në të vërtetë ata e kanë këputur shpresën ndaj Mëshirës Sime, duke më mohuar Mua. Për ata do të ketë vetëm dënim e dëshpërim të dhembshëm, ngase mohuan njëherazi si Atë që i krijoi, ashtu edhe të dërguarit me Shpallje për t'i udhëzuar.

Mësime nga ajetet:

- Është e çuditshme injoranca e idhujtarëve. Ata adhurojnë idhujt e tyre të ngurtë, të vdekurit apo të gjallët e tyre për të arritur furnizim, ndërkohë që ata nuk kanë në dorë asgjë, dhe nuk e adhurojnë Allahun i Cili është Furnizues Madhështor nga qielli e nga toka.
- Kërkimi i furnizimit konsiderohet adhurim dhe të gjitha adhurimet i përkasin vetëm Allahut, pasi vetëm Ai e zotëron furnizimin.
- Fillimi i krijimit është argument i mjaftueshëm për të besuar në Fuqinë e Allahut dhe ekzistencën e Ringjalljes.
- Allahu nuk ka për t'ia mundësuar që të hyjë në Xhenet atij që e ka mohuar Atë për Krijues. Nuk ka shpresa për Mëshirën e Tij, nëse ai njeri ka vdekur si mohues.

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِۦٓ إِلَّآ أَن قَالُوا۟ ٱقْتُلُوهُ أَوْ حَرِّقُوهُ
فَأَنجَىٰهُ ٱللَّهُ مِنَ ٱلنَّارِ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ
٢٤ وَقَالَ إِنَّمَا ٱتَّخَذْتُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ أَوْثَٰنًا مَّوَدَّةَ بَيْنِكُمْ
فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۖ ثُمَّ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُم
بِبَعْضٍ وَيَلْعَنُ بَعْضُكُم بَعْضًا وَمَأْوَىٰكُمُ ٱلنَّارُ
وَمَا لَكُم مِّن نَّٰصِرِينَ ٢٥ ۞ فَـَٔامَنَ لَهُۥ لُوطٌ ۘ وَقَالَ (ربع الحزب ٤٠)
إِنِّى مُهَاجِرٌ إِلَىٰ رَبِّىٓ ۖ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ٢٦
وَوَهَبْنَا لَهُۥٓ إِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ وَجَعَلْنَا فِى ذُرِّيَّتِهِ
ٱلنُّبُوَّةَ وَٱلْكِتَٰبَ وَءَاتَيْنَٰهُ أَجْرَهُۥ فِى ٱلدُّنْيَا ۖ وَإِنَّهُۥ
فِى ٱلْءَاخِرَةِ لَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ٢٧ وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِۦٓ
إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ ٱلْفَٰحِشَةَ مَا سَبَقَكُم بِهَا مِنْ أَحَدٍ
مِّنَ ٱلْعَٰلَمِينَ ٢٨ أَئِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ ٱلرِّجَالَ وَتَقْطَعُونَ
ٱلسَّبِيلَ وَتَأْتُونَ فِى نَادِيكُمُ ٱلْمُنكَرَ ۖ فَمَا كَانَ جَوَابَ
قَوْمِهِۦٓ إِلَّآ أَن قَالُوا۟ ٱئْتِنَا بِعَذَابِ ٱللَّهِ إِن كُنتَ مِنَ
ٱلصَّٰدِقِينَ ٢٩ قَالَ رَبِّ ٱنصُرْنِى عَلَى ٱلْقَوْمِ ٱلْمُفْسِدِينَ ٣٠

(24) Atij *(Ibrahimit)* populli i vet nuk i ktheu përgjigje tjetër, përveçse thirrën: "Vriteni e copëtojeni atë, siç i copëtoi idhujt tuaj, ose digjeni për së gjalli!" Allahu pastaj e shpëtoi atë prej zjarrit, duke i lënë ata të dështuar në komplotin e tyre. Vërtet që në këto ndodhi ka fakte dhe argumente të mjaftueshme për *(të nxjerrë mësime)* një popull që beson.

(25) Megjithatë, ai iu drejtua përsëri popullit të vet, duke i sqaruar dhe u tha: "Ju i konsideroni për zota në vend të Allahut disa idhuj, që për hir të tyre, ju e mbani dhe përforconi edhe dashurinë tuaj, që e keni për njëri-tjetrin për hir të jetës së kësaj bote!" Pastaj u tha: "Por në Ditën e Gjykimit, kur ju ta shihni dënimin dhe ta kuptoni se kjo dashuri që kishit për njëri-tjetrin, ishte shkak që ta mohonit Allahun Një e të Vetëm, atëherë ju të gjithë keni për ta mohuar dhe keni për ta mallkuar njëri-tjetrin. Pastaj përfundimi juaj do të jetë Zjarri i Xhehenemit dhe nuk do të ketë asnjë që do t'ju ndihmojë."

(26) Atij i besoi vetëm Luti, ndërsa të tjerëve ai u tha: "Unë po bëj hixhret *(shpërngulem)* për tek Zoti im, duke u larguar *(bashkë me Lutin dhe Sarën)* prej jush dhe idhujtarisë tuaj. Po shkoj në një vend ku nuk adhurohet askush tjetër përveç Allahut *(tokën e Sirisë)*, pasi vetëm Ai është i Plotfuqishmi dhe i Urti, që e meriton të adhurohet dhe të pasohet."

(27) Pas kësaj Ne i dhuruam atij *(nëpërmjet Sarës që u shpërngul me të)* Is'hakun dhe birin e Is'hakut -Jakubin. Pastaj Ne e bëmë profetësinë dhe Librin *(Ligjin)* të trashëgohej vetëm prej pasardhësve të tij, duke i dhënë atij shpërblimin e madh *(titullin babai i profetëve dhe i monoteizmit)* që në jetën e kësaj bote, për shkak të qëndrueshmërisë, durimit dhe sakrificës. Ndërsa në botën tjetër, ai do të jetë në të vërtetë në një pozitë të lartë mes robërve vepërmirë, pa iu pakësuar atij *(ky shpërblim i jetë së kësaj bote)* asgjë prej shpërblimit të përgatitur në botën tjetër.

(28) Ne*(ashtu sikurse ty)* dërguam edhe Lutin, i cili i tha popullit të vet: "Ju po i afroheni një gjynahu që askush para jush nuk e ka bërë në botë. Ju jeni të parët që e bëni një fëlligështi të tillë tërësisht në kundërshtim me natyrën e pastër.

(29) A po ju afroheni meshkujve për të kryer marrëdhënie intime, në vend të grave tuaja? U vini prita në rrugë kalimtarëve duke i bërë ata që të kalojnë të frikësuar prej kësaj poshtërsie që ju bëni?! Madje edhe tuboheni bashkërisht për të bërë punët tuaja më të ndyra, duke u zhveshur apo sulmuar me fjalë e veprime kundër atyre që nuk ju përfillin?!" Përgjigjja e popullit të tij ishte: "Na e sill, pra, dënimin e Allahut, me të cilin po na kërcënon, nëse je i sinqertë në atë çfarë pretendon!"

(30) Duke iu lutur Zotit të vet, pasi populli e kundërshtoi dhe e sfidoi atë që t'jua zbriste dënimin, si një mospërfillje ndaj tij, ai tha: "O Zoti im, më ndihmo kundër këtij populli të poshtër dhe të prishur, që po bëjnë shkatërrime në tokë, me përhapjen e mohimit dhe gjynaheve kaq të ndyra!"

Mësime nga ajetet:

- Përkujdesja dhe mbrojtja që tregon Allahu ndaj robërve të Vet, që ftojnë për tek punët e mira e të drejta, duke i shpëtuar prej komploteve të armiqve të tyre.
- Rëndësia dhe mirësia e bërjes së hixhretit *(shpërnguljes)* për tek Allahu, duke u larguar prej gjërave të ndaluara dhe vendeve në të cilat vështirësohet apo ndalohet adhurimi i vetëm i Allahut.
- Pozita madhështore e Ibrahimit dhe e familjes së tij tek Allahu i Lartësuar.
- Përshpejtimi i ndonjë shpërblimi që Allahu ia jep robit të Vet në jetën e kësaj bote nuk do të thotë pakësim i shpërblimit të tij në botën tjetër, por ai është një shenjë përgëzuese për të para Botës Tjetër.
- Gjynahet bëhen edhe më të rënda e më të urryera tek Allahu, nëse ato bëhen në vende publike e shoqërore.

وَلَمَّا جَآءَتۡ رُسُلُنَآ إِبۡرَٰهِيمَ بِٱلۡبُشۡرَىٰ قَالُوٓاْ إِنَّا مُهۡلِكُوٓاْ
أَهۡلِ هَٰذِهِ ٱلۡقَرۡيَةِۖ إِنَّ أَهۡلَهَا كَانُواْ ظَٰلِمِينَ ٣١
قَالَ إِنَّ فِيهَا لُوطٗاۚ قَالُواْ نَحۡنُ أَعۡلَمُ بِمَن فِيهَاۖ لَنُنَجِّيَنَّهُۥ
وَأَهۡلَهُۥٓ إِلَّا ٱمۡرَأَتَهُۥ كَانَتۡ مِنَ ٱلۡغَٰبِرِينَ ٣٢ وَلَمَّآ
أَن جَآءَتۡ رُسُلُنَا لُوطٗا سِيٓءَ بِهِمۡ وَضَاقَ بِهِمۡ ذَرۡعٗاۖ
وَقَالُواْ لَا تَخَفۡ وَلَا تَحۡزَنۡ إِنَّا مُنَجُّوكَ وَأَهۡلَكَ إِلَّا
ٱمۡرَأَتَكَ كَانَتۡ مِنَ ٱلۡغَٰبِرِينَ ٣٣ إِنَّا مُنزِلُونَ عَلَىٰٓ أَهۡلِ
هَٰذِهِ ٱلۡقَرۡيَةِ رِجۡزٗا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ بِمَا كَانُواْ يَفۡسُقُونَ
٣٤ وَلَقَد تَّرَكۡنَا مِنۡهَآ ءَايَةَۢ بَيِّنَةٗ لِّقَوۡمٖ يَعۡقِلُونَ
٣٥ وَإِلَىٰ مَدۡيَنَ أَخَاهُمۡ شُعَيۡبٗا فَقَالَ يَٰقَوۡمِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ
وَٱرۡجُواْ ٱلۡيَوۡمَ ٱلۡأٓخِرَ وَلَا تَعۡثَوۡاْ فِي ٱلۡأَرۡضِ مُفۡسِدِينَ
٣٦ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَتۡهُمُ ٱلرَّجۡفَةُ فَأَصۡبَحُواْ فِي دَارِهِمۡ
جَٰثِمِينَ ٣٧ وَعَادٗا وَثَمُودَاْ وَقَد تَّبَيَّنَ لَكُم
مِّن مَّسَٰكِنِهِمۡۖ وَزَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ أَعۡمَٰلَهُمۡ
فَصَدَّهُمۡ عَنِ ٱلسَّبِيلِ وَكَانُواْ مُسۡتَبۡصِرِينَ ٣٨

(31) Pasi Ne i dërguam engjëjt Tanë të dërguar, për të përgëzuar Ibrahimin me lajmin e mirë, lindjen e Is’hakut nga Sara dhe lindjen e Jakubit birit të Is’hakut, si dy trashëgimtarë të profetësisë pas tij, ata i thanë: “Ne jemi dërguar gjithashtu edhe për të shkatërruar e zhdukur popullin e Sodomës.” Vërtet (o i Dërguar)- që banorët e tij kanë qenë keqbërës dhe zullumqarë të mëdhenj.

(32) Ibrahimi menjëherë u tha: “Po në mesin e tyre është Luti?!” Ata i thanë: “Ne jemi më të dijshmit për çdokënd që është në atë vend, mirëpo ne kemi për të shpëtuar vetëm atë dhe familjen e tij, përveç gruas së tij.” Ajo ka për të mbetur e ka për ta përfshirë edhe atë dënimi i tyre, për shkak të mosbesimit në atë që i thoshte Luti apo heshtjes përpara një fenomeni të tillë në mesin e tyre duke mos i kundërshtuar ata, siç duhet të bëjnë besimtarët që e besojnë Allahun dhe Ditën e Gjykimit.

(33) Kur engjëjt Tanë të dërguar shkuan tek Luti, ai *(duke menduar se mos janë njerëz që kërkojnë strehim tek ai)* u nxi dhe u ngushtua shpirtërisht për shkak të *tyre (se nuk mund t’i mbronte dot nga populli i tij)*. Ai ishte i dërrmuar nga sikleti i madh dhe frika që kishte për ta, pasi ata kishin ardhur në formën e meshkujve të rinj e të pashëm, ndërkohë që ai e dinte se çfarë kërkonte populli i tij, e ai nuk mund t’i pengonte. Mirëpo engjëjt i thanë: “Mos u frikëso e as mos u mërzit, pasi ne jemi dërguar të shpëtojmë ty dhe familjen tënde, përveç gruas tënde, e cila do të mbesë me ata që do të ndëshkohen, pasi çështja për shkatërrimin dhe shfarosjen e tyre tashmë ka marrë fund.

(34) *(Por dil prej këtij vendbanimi bashkë me familjen tënde pasi)* Ne kemi për të lëshuar mbi banorët e këtij vendbanimi një dënim të tmerrshëm nga qielli, me gurë nga balta e pjekur, për shkak të daljes së tyre prej bindjes ndaj Allahut, duke u degjeneruar dhe prishur natyrshmërinë e tyre!”

(35) Prej atij vendbanimi që shkatërruam, kemi lënë një argument mjaftueshëm të qartë për një popull që mendon, pasi vetëm njerëzit që mendojnë përfitojnë nga faktet të cilat Ne u tregojmë.

(36) Madje edhe në Medjen (o i Dërguar) Ne *(ashtu si ty)*u dërguam vëllain e tyre në prejardhje - Shuajbin, që u tha: “O populli im, adhurojeni Allahun Një e të Vetëm, me vënien në zbatim të porosive të Tij, duke e mbajtur shpresën *(tek shpërblimi i Tij)* në Ditën e Gjykimit *(për çdo të mirë dhe sakrificë që bëni për t’iu bindur Atij)!* Mos u përkeqësoni edhe më shumë me gjynahe dhe krim, duke u bërë kështu prej njerëzve që *(janë të prishur vetë dhe)* prishin *(edhe njerëzit e tjerë)* në tokë!”

(37) Mirëpo ata, duke mos i përfillur fjalët e tij, e përgënjeshtruan atë, ndaj i kapi tronditja e një tërmeti të tmerrshëm, duke i bërë që të gdhijnë nën gërmadhat e shtëpive të tyre të rrafshuara e të ngrirë me fytyrat përtokë.

(38) Kështu, Ne e zhdukëm edhe Adin (popullin e Hudit), edhe Themudin (popullin e Salihut). Tashmë ju, o banorë të Mekës, i keni parë shtëpitë e tyre të ndërtuara me drurë dhe gurë, si dhe shenjat që ju tregojnë për shkatërrimin e tyre. Këtë e dëshmojnë banesat e tyre të boshatisura. Djalli ua kishte zbukuruar veprat e tyre të këqija, siç ishin mohimi dhe të tjera gjynahe. Ai i nxori ata prej Rrugës së Drejtë, ndonëse ata dinin ta dallonin të vërtetën nga e pavërteta dhe udhëzimin nga devijimi falë mësimeve që kishin marrë nga profetët e tyre. Mirëpo ata zgjodhën të rendin pas qejfeve në vend që të ndiqnin rrugën e drejtë.

Mësime nga ajetet:

- Thënia e Allahut “...ndërkohë që ata e dinë...”, tregon se arabët e kohës së Profetit ﷺ e dinin se çfarë kishte ndodhur me banorët e atyre rrënojave të lashta, siç duket ose nga gojëdhënat që i transmetonin brez pas brezi, ose nga gjurmët që ata kishin gjetur në ato vendbanime.
- Lidhja mes njerëzve nuk i sjell asnjë dobi njeriut *(as në këtë botë e as në botën tjetër),* nëse ajo nuk është e ndërtuar mbi iman.
- Preokupimi për mbrojtjen e mysafirit dhe sigurimin e tij prej sulmeve ndaj tyre.
- Vendbanimet e popujve të shkatërruar janë argumente dhe fakte të mjaftueshme për njerëzit që mendojnë.
- Njohja e së Vërtetës nuk është e mjaftueshme, nëse, në vend të saj, ndiqen dëshirat dhe kënaqësitë e kota, duke u dhënë atyre përparësi në vend të udhëzimit.

وَقَٰرُونَ وَفِرۡعَوۡنَ وَهَٰمَٰنَۖ وَلَقَدۡ جَآءَهُم مُّوسَىٰ بِٱلۡبَيِّنَٰتِ
فَٱسۡتَكۡبَرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَمَا كَانُواْ سَٰبِقِينَ ٣٩
فَكُلًّا أَخَذۡنَا بِذَنۢبِهِۦۖ فَمِنۡهُم مَّنۡ أَرۡسَلۡنَا عَلَيۡهِ حَاصِبٗا
وَمِنۡهُم مَّنۡ أَخَذَتۡهُ ٱلصَّيۡحَةُ وَمِنۡهُم مَّنۡ خَسَفۡنَا بِهِ
ٱلۡأَرۡضَ وَمِنۡهُم مَّنۡ أَغۡرَقۡنَاۚ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيَظۡلِمَهُمۡ
وَلَٰكِن كَانُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ يَظۡلِمُونَ ٤٠ مَثَلُ ٱلَّذِينَ
ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَوۡلِيَآءَ كَمَثَلِ ٱلۡعَنكَبُوتِ
ٱتَّخَذَتۡ بَيۡتٗاۖ وَإِنَّ أَوۡهَنَ ٱلۡبُيُوتِ لَبَيۡتُ ٱلۡعَنكَبُوتِۚ
لَوۡ كَانُواْ يَعۡلَمُونَ ٤١ إِنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ مَا يَدۡعُونَ مِن
دُونِهِۦ مِن شَيۡءٖۚ وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ٤٢ وَتِلۡكَ
ٱلۡأَمۡثَٰلُ نَضۡرِبُهَا لِلنَّاسِۖ وَمَا يَعۡقِلُهَآ إِلَّا ٱلۡعَٰلِمُونَ ٤٣
خَلَقَ ٱللَّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ بِٱلۡحَقِّۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَأٓيَةٗ لِّلۡمُؤۡمِنِينَ ٤٤ ٱتۡلُ مَآ أُوحِيَ إِلَيۡكَ مِنَ ٱلۡكِتَٰبِ
وَأَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَۖ إِنَّ ٱلصَّلَوٰةَ تَنۡهَىٰ عَنِ ٱلۡفَحۡشَآءِ
وَٱلۡمُنكَرِۗ وَلَذِكۡرُ ٱللَّهِ أَكۡبَرُۗ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ مَا تَصۡنَعُونَ ٤٥

(39) Sa i përket Karunit, të cilin Ne e përpimë në tokë bashkë me shtëpinë e tij; dhe Faraonit me ministrin e tij - Hamanin, të cilët i fundosëm në det bashkë me ushtritë e tij; Ne ua sollëm dënimin e tyre si argument paralajmërues për shkatërrimin e të korruptuarve, tiranëve dhe shtypësve. Edhe atyre Musai u shkoi me argumente të qarta, para se t'i shkatërronim. Ndërkohë që ata u treguan kryelartë e mendjemëdhenj në tokë*(e menduan se Na kaluan dhe shpëtuan paq),* pikërisht atëherë Ne i shkatërruam dhe *(aty e kuptuan se)* ata *(përkundër pasurisë, pushtetit e ushtrive të tyre)* nuk *(qenë prej atyre që)* na kishin shpëtuar.

(40) Të gjithë këta që u përmendën, Ne i shkatërruam për gjynahet e veta, tek të cilat ata arritën për shkak të mohimit të Allahut, të Dërguarve të Tij dhe Ditës së Gjykimit. Disa i shkatërruam duke lëshuar mbi ta një stuhi rëre e gurësh, disa të tjerë i shkatërruam me një ushtimë të tmerrshme, disa prej tyre Ne i përpimë në tokë dhe disa prej tyre i fundosëm në ujë. Megjithatë, nuk ishte Allahu që u bëri atyre padrejtësi, por ata vetë i bënë padrejtësi vetes së tyre, pasi e shpërfillën Fuqinë e Allahut.

*Pastaj Allahu tregon se i tërë pushteti e fuqia e atyre që adhurojnë dikë tjetër përveç Allahut, është po aq e dobët sa ç'është rrjeta e një merimange për dorën e dikujt që e adhuron vetëm Allahun dhe mbështetet në Fuqinë e Tij Absolute, duke thënë:

(41) Shembulli i atyre të cilët marrin për ndihmë e mbështetje të tjerë përveç Allahut, çfarëdo qofshin ata: idhuj, xhindë apo njerëz; është si një merimangë, e cila ndërton një shtëpi *(për t'u mbrojtur dhe nuk bën tjetër vetëm se një rrjetë).* Dhe, në fakt, shtëpia më e dobët *(siç edhe ju e dini)* është shtëpia e një merimange, e cila as nuk e mbron atë e as nuk e fsheh. Sikur ata ta kishin kuptuar *(se sado të fuqishëm të mendojnë se janë me ndërtimet, arritjet dhe aftësitë e tyre, ata përsëri janë të dobët përpara Fuqisë së Allahut)*!

(42) Allahu di atë që ju nuk e dini, prandaj ndiqeni vetëm Atë, pasi ata që i luten dikujt tjetër *(për ndihmë e shpëtim)* në vend të Tij, në të vërtetë nuk po i luten asgjëje. Ndërkohë që Ai është i Plotfuqishëm që t'i shkatërrojë ata menjëherë, ashtu siç bëri me popujt e mëhershëm, por Ai është edhe i Urtë, duke e bërë çdo gjë sipas Urtësisë së Vet Absolute.

(43) Këta shembuj Ne ua sjellim njerëzve për të zgjuar besimin e tyre dhe për t'i bërë që ta shohin të Vërtetën e të orientohen drejt saj. Mirëpo askush nuk i kupton këto siç duhet, përveç atyre që e njohin mirë Sheriatin e Allahut dhe Urtësitë e tij.

(44) Madje, Allahu i ka krijuar qiejte dhe Tokën me këtë të Vërtetë - Njëshmërinë e Tij. Ky është një argument *(tjetër)* për besimtarët ndaj idhujtarëve, pasi nëse do të kishte zota të tjerë përveç Tij në qiej e në tokë, nuk do të ekzistonte ky rregull në gjithësi, me natën, ditën, diellin, hënën, me krijimin e jetës dhe krijesave në format dhe trajtat e tyre të rregullta, si dhe ciklin e tyre të jetës, në mënyrë të përcaktuar për secilën krijesë.

(45) Kështu që lexoje (o i Dërguar dhe ti o besimtar) atë që të është shpallur ty në këtë Kuran prej Librit - Leuhi Mahfudh *(në të cilin është Dija e fshehtë e Allahut për gjithçka që është në qiej dhe në tokë),* si dhe vazhdo me faljen e *(e pesë kohëve të)* namazit, se me të vërtetë namazi *(i falur me meditim e vetëdije të plotë)* e frenon njeriun prej të veprave të turpshme dhe veseve të këqija, deri në dhënien fund të tyre. Të dyja këto *(leximi i Kuranit dhe falja e namazit)* janë përkujtim i Allahut, i madhështisë, i mëshirës, i mirësisë dhe i drejtësisë së Tij. Ndërsa me qëndrimin përpara Tij në namaz përkujton Ditën e Gjykimit *(kur të dilet përpara Tij)*, prandaj ajo është vepra më e madhe dhe më e rëndësishme*(në leximin Kuranit dhe faljen e namazit)*! Dijeni se Allahu e di gjithçka ju bëni, prandaj jini të sinqertë ndaj Tij dhe largojuni nga syfaqësia në adhurime, pasi Atij nuk i fshihet asgjë! Ai ka për t'ju shpërblyer për çdo gjë, duke i dhënë të mirën atij që bën mirë e duke i dhënë të keqen atij që bën keq.

Mësime nga ajetet:

- Rëndësia e sjelljes së shembujve për ta bërë diçka sa më të qartë e më të kuptueshme, ashtu si Allahu, që solli shembull punën e merimangës.
- Ndryshimi i mënyrave të ndëshkimit në jetën e kësaj bote ndodh edhe sipas llojit të gjynaheve.
- Me gjithë dënimin e popujve për gjynahet e tyre, Allahu është i Pastër dhe larg çdo padrejtësie ndaj tyre.
- Të lidhurit me diçka tjetër përveç Allahut është dobësi. Prandaj Allahu, pasi përmendi shkakun e dobësisë së idhujtarëve, tregoi edhe se ku gjendet fuqia, pra, tek leximi i Kuranit dhe falja e namazit.
- Rëndësia e leximit të Kuranit dhe e faljes së namazit me meditim e qetësi është mënyra më e mirë për përmirësimin e sjelljeve të besimtarit.